ANUL I. — No. 55

6 PAGINI 3 LEI

Luni 5 Martie 1928

Curentul

Director: PAMFIL ŞEICARU

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
STRADA REGALA No. 9
TELEFON 312/2

Popas duminical

Săptămâna „lumii bune". O idilă nobilă, trăită în cel mai elegant interior de către cei mai străluciţi ciocoi, se sfârşi brutal cu exercitarea unui ciocan de potcovărie şi cu sfeterisirea a 800.000 de lei. Eroii sunt distincţii din autentica protipendada bucureşteană. N'aveai prilejul ca mitocan, să-i admiri decât la curse şi la spectacolele de „binefacere" în care joacă elita însăşi; — duceau, cum se zice, o viaţă „închisă".

Noroc că a deschis-o la vreme poliţia! Iar, în ce priveşte pe domnişor, e cert că-i e asigurată şi de azi înainte o viaţă destul de închisă.

Fiindcă, cu toată emoţia „lumii bune", în care domnişorul cu ciocan şi cu benzină era un element de primă necesitate, eroul celei mai sângeroase pescării nu va scăpa de mitocăneasca aplicare a unor anumite articole din codul penal cari vorbesc — quelle goujaterie! — de tâlhărie şi crimă săvârşită dar neisbutită.

Despre crima asta puturoasă, pe care şi cel din urmă apas ar dispreţul-o fiind scârnav de lipsită de orice element de eroism, v'a vorbit „Curentul" în de-ajuns şi, se pare, că va mai vorbi. Deci, nu vă voi sili „popasul" cu o recapitulare inutilă. O ştiţi. Ceiace v'a indignat, desigur, e chipul inedit cum reuşeşte să ucidă un ciocoi delicat.

Un mitocan ar fi intrat, bună oară, pe fereastră, la o oră târzie, cu riscul de a fi văzut sau de a fi primit cu gloanţe de revolver. (Mitocanul şi-ar fi ales, desigur, cu totul altă victimă decât femeia cu care se culca). Cum procedează, însă, ciocoiul de rasă?

Vine cochet şi amoros, cu icre moi. Îşi pupă victima. O desbracă. O trânteşte pe divan şi numai când îşi dă bine seama că e deplin anesteziată de fulgerările spasmului, — cavalerul o loveşte savant cu ciocan nou în fruntea ei transfigurată de sacra beţie... E, ori ce-aţi zice, fără precedent în istoria universală a crimei. S'au înregistrat, desigur, deseori asemenea gesturi sadice, dar măreţia celui al ciocoiului bucureştean stă tocmai în lipsa completă a ori cărui element de perversiune erotică. Domnişorul nostru nu şi-a ucis amur pentru cucerirea cine ştie cărei spurcate voluptăţi, ci manta în timpul sfântului tredintr'o formidabilă strategie de tâlhar: a ales în adevăr momentul cel mai slab, cel mai prielnic, pentru aplicarea loviturii.

E unic.

Atâta bestialitate n'a realizat nici cruzimile satanice ale firii în unele fantezii batjocoritoare ale ei. Căci, trista fiziologie a amorului ne prezintă specii de animale în care, în adevăr, acuplarea sexuală se sfârşeşte cu o crimă. Sunt anumite iubiri — în special în lumea insectelor — în care actul voluptăţii creatoare se mântuie cu consumarea masculului: femela îşi mănâncă amantul împietrit de deliciile poseşiei. Niciodată, însă, la nicio categorie de lighioane, masculul nu-şi chinueşte sau bruschează tovarăşea de promeaţie în timpul marelui acto E regula generală, eternă, nedesminţită.

Pentru prima oară, dela răsărirea vieţii până azi, demenţa naturii produce şi asemenea batjocură: a trebuit s'o realizeze în lumea distincţiei bucureştene.

Căci, repetăm: asasinul dela ordinea zilei nu e un sadic, e un tâlhar simplu cu mijloace rafinate.

A întrebuinţat ciocanul, pentrucă — fiind prea leneş şi având însuşiri de virilitate apreciate în societatea noastră aleasă — nu s'a apucat la vreme de politică. Altfel, ar fi putut avea de mult cei 800.000 de lei fără utilizarea spasmului erotic şi a ciocanului, — prin simplă manifestare de patriotism cald. Ascultaţi-mă pe mine: numai o greşită alegere de metodă l'a făcut pe Găetan ca, bună oară, în loc de fost ministru de industrie şi om de încredere al d-lui Vintilă Brătianu la cine ştie ce bancă liberală mare, să fie azi un simplu acuzat de tâlhărie cu omor.

Dem. Theodorescu

Ziua Domnului

Crima care pasionează azi întreaga ţară, afacerea stupefiantelor care a pasionat-o ieri la fel, sunt diagnostice înfiorătoare ale stării actuale de spirit. Clasa noastră conducătoare e angajată pe povârnişul prăpastiei. Vorbesc de clasa care are în mână puterea politică. Paginile istoriei stau dovadă: puterea politică poartă în sine virusul corupţiei. Excepţiile morale care s'au sustras regulei o întăresc prin splendida raritate a contrastului. Dar acele excepţii poartă în istorie aureolă eroică, iar sămânţa lor nu încolţeşte în răzoarele pustiite ale vremii noastre. Creşte în schimb luxuriantă ca o vegetaţie tropicală, mătrăguna păcatului, sorbindu-şi seva din instinctele dobitoceşte deslănţuite şi dogorită de temperatura infernală a patimilor. Ca printr'o vrajă de basm, ceasornicul conştiinţii morale şi-a suspendat bătaia undeva în timp şi societatea dezorientată s'a părăsit cu ochii închişi pornirilor bestiale care se cer consumate în proporţii monstruoase.

In faţa acestei prăbuşiri morale, desnădejdea generală nu poate avea decât un singur liman: Biserica. Sunt poate cititori ai acestei rubrici cari vor zâmbi de soluţia noastră şi o vor găsi simplistă sau anacronică. Se poate. Răspund acestei categorii de oameni: controlaţi-vă psihologia şi vă veţi găsi virtualmente pe linia cocainomanilor şi a găitanilor. Ceeace îi lipseşte acestei societăţi e conştiinţa păcatului propriu. E ultimul stadiu al bestializării sufletului omenesc. Dacă ştiţi alt mijloc de reînviere a conştiinţei propriului păcat, arătaţi-mi-l. Eu nu cunosc decât unul singur: religia, biserica!

Grea şi măreaţă sarcină îi revine Bisericii: reîncreştinarea acestei clase prăbuşite moralmente, şi salvarea ei, reintegrarea ei în ordinea morală.

Pentru aceasta e necesar un corp preoţesc de misionari, iar nu de funcţionari eclesiasitici, slujind absent şi automat. Clerul Capitalei e o problemă care interesează întreg prestigiul Bisericei. De aici trebue să se dea tonul. Dar problema priveşte direct Arhiepiscopia din Bucureşti. Multă vreme Capitala n'a avut un cler de prestigiu religios. Preotul bucureştean sfârşia, robit de păcatele curente, într'o popularitate hilară. E cunoscut ca haidău electoral, beţiv şi aventurier de gust îndoelnic. Ştiu că Arhiepiscopia se preocupă serios de această problemă a reînoirei clerului bucureştean. In câţiva ani s'au adus din cuprinsul ţării un număr de tineri misionari cu înaltă pasiune duhovnicească şi frumos talent. Nu e însă deajuns. Primenirea trebue accelerată prin pensionări şi prin înlocuiri. In Bucureşti vacanţele ar trebui complectate numai prin elemente selecţionate din întreaga ţară, probate şi remarcate de activitatea desfăşurată. Un tânăr care intră întâia oară în preoţie e încă o enigmă. Selecţionarea ne-ar putea da în câţiva ani un corp întreg de misionari, experimentaţi în lupta cu păcatul şi apţi pentru marea ofensivă de cucerire a sufletului prăbuşit de moarte al clasei conducătoare de azi.

Nichifor Crainic

In jurul campaniei de răsturnare

Cum explică naţional-ţărăniştii oparenta acalmie.-Nici „excese" nici „jertfe inutile".-Va continua domnia „urnelor inteligente"

In lupta de răsturnare începută de partidul naţional-ţărănesc, toată lumea aşteaptă nu violenţe cari ar cere jertfe inutile, dar o schimbare de metodă care să învedereze hotărârea nestrămutată a popularului partid de opoziţie de a pune capăt provizoratului care — în ciuda tuturor prevederilor — continuă să dăinuiască.

E de netăgăduit că ieşirea din parlament a tuturor reprezentanţilor Ardealului şi Banatului nu este un act care să denote o „domolire" a campaniei de răsturnare. Dar după aceea? Argumentul că deputaţii şi senatorii naţional-ţărănişti demasc zilnic afacerile regimului şi actele lui de violenţă şi fărădelegi?

Dar bine, aceasta e vechea sistemă de opoziţie, care ar fi fost bună dacă nimic nu s'ar fi schimbat în orânduirea fatală a succesiunii guvernelor, hotărîtă de cei a căror dispariţie a fost socotită de naţional-ţărănişti ca începutul unei ere noui în politică.

„CU ORICE JERTFE"

Dar azi? E sigur că masele au răbdare şi încredere în hotărîrea nestrămutată pe care a manifestat-o partidul naţional-ţărănesc, în lupta sa de răsturnare pe care o va duce la bun sfârşit „cu orice jertfă".

Popularitatea partidului naţional-ţărănesc nu mai e contestată nici de cei mai pătimaşi adversari. Dar cei ce pun în evidenţă necontestata acalmie ce domneşte de vreo opt-zece zile în campania începută cu atâta dârză hotărîre, îşi pun întrebarea dacă nu cumva sunt reale ştirile răspândite că inspiratorii de totdeauna au reuşit şi de astă dată să insufle credinţa că domolindu-şi acţiunea, partidul naţional-ţărănesc îşi pregăteşte calm, dar pentru mai târziu, drumul spre guvernare.

S'AU SCHIMBAT DOAR OAMENII...

Numai nebunii ar putea să fie decepţionaţi că luptele politice nu le oferă „excese blamabile din toate punctele de vedere". Dar iarăşi e drept că masele erau de mult obicinuite cu învinuirile ce se aduceau atotputerniciei lui Ion Brătianu căruia nu i se recunoştea decât meritul de a şti să tragă sforile pe lângă cel care avea dreptul să hotărască în ultimă instanţă.

Cei doi pioni principali au dispărut. Luptele politice continuă mai mult sau mai puţin dârze. Dar toţi se aşteptau ca dispărând cauzele ce erau socotite drept provocatoare ale ilegalităţii, să vadă schimbându-se şi efectele.

Cum? După această radicală schimbare pe frontul atotputerniciei, nu rămâne unei opoziţii decât relevarea în parlament a „rapacităţii bandei de profitori care se cheamă partidul liberal"?

Impotriva unui guvern lipsit de prestigiul şi autoritatea necontestate ale şefului său — care primise personal însărcinarea de a forma cabinetul — nu rămân decât cele două căi de atac: sau acuzaţiile cari nu mai impresionează pe cei cărora li se aduc învinuirile, sau „excese" şi „jertfe inutile"?

DOMNIA „URNELOR INTELIGENTE"

Aceste două căi de ofensivă erau bune pe vremea când trăiau cei cărora li se atribuia posibilitatea de a face şi desface totul.

Azi masele nu pot vedea în situaţia creiată dela plecarea ardelenilor din parlament, decât rezultatele unei înţelegeri oculte, căci domolirea evidentă a campaniei naţional-ţărăniste n'o poate nimeni socoti ca o recunoaştere că greu vor putea fi distruse obiceiurile înrădăcinate adânc în mentalitatea conducătorilor supremi ai României, ce au cultul „urnelor inteligente".

Vion

Pentru împotriva democraţiei

Democraţia înseamnă guvernarea poporului prin popor şi pentru popor. In teorie. In practică ea a realizat totdeauna caricaturalul. Nicăiri nu s'au întrupat în realitate utopiile democraţiei integrale, pretutindeni au prisosit însă, luxuriante, erorile ei.

Democraţia se întemeiază pe criteriul cantitativ şi cel calitativ al alegerii.

Ce înseamnă alegerile?

Transferarea voinţei reprezentatului asupra reprezentantului, a alegătorilor asupra alesului.

Dar această transferare a voinţei constituie imposibilitatea interioară şi logică a alegerii. Căci voinţa nu se poate transfera fără să renunţi la ea. Alegătorul îşi alienează, deci, voinţa, în profitul alesului. Abdică. Şi această abdicare constituie o trăsătură esenţială a ipocriziei democratice, mandatarul simulând a reprezenta voinţa alegătorului, care s'a anulat prin transmisiune. Adică prin alegere, care constituie miezul democraţiei.

Dictatura înseamnă guvernarea poporului pentru popor prin voinţa lucidă a unui om, care încarnează realitatea istorică a naţiei.

Trăsătura fundamentală a dictaturii, spre deosebire de democraţie, este sinceritatea. Naţia îşi înstrăinează de bună voie voinţa în cinstea unei personalităţi, care diriguieşte cesarian destinele istorice ale ţării.

Democraţia e prin excelenţă oportunistă şi robită contingenţelor efemere ale fluctuaţiilor electorale ale contribuabililor, cari nici odată nu consimt să se aducă hotărîri împotriva interesului lor imediat, materialist şi limitat. Cum ar consimţi un cerc electoral la crearea unei noui sarcini publice de care el nu va profita, ci numai generaţiile viitoare!

Un parlament poate reprezenta aspiraţiile unei generaţii, numai prin monarhie ne vorbesc însă aspiraţiile istorice ale tuturor generaţiilor. Democraţia este înrudită cu clipa fugară, monarhia cu eternitatea. Monarhia este conştientă de răspunderea destinelor naţiei, democraţia este prin esenţă irresponsabilă, pentrucă răspunderea hotărîrilor sale se pulverizează pe miile de capete ale alegătorilor, care nu trebue să dea seamă nimănui de voturile lor.

Parlamentul este produsul măsluirii urnelor sau al conştiinţei, al jandarmilor sau al demagogilor. Măsluirea urnei este o denaturare materială a voinţii alegătorului, demagogia o violare morală. Calitativ nu există, deci, o diferenţă între votul măsluit şi sufragiul recoltat prin falsificarea voinţei alegătorilor prin arsenalul unoscut al demagogiei. De aceea, parlamentele exprimă *numai aproximativ* voinţa naţională.

Şi n'aţi observat niciodată curiozitatea subtilă a psicologiei populare: masa nu votează pentru un program, ci totdeauna contra unui program, niciodată pentru un partid, ci totdeauna contra unui partid. Poporul este, deci, totdeauna opoziţionist, niciodată guvernamental.

De aceea, dacă democrat înseamnă numai iubitor al norodului, adevăratul democrat nu este niciodată democrat. Este pentru împotriva democraţiei.

Şi opinia noastră publică a ajuns la această cotitură a gândirii.

Ideia democratică trăeşte o serioasă criză în ţara noastră. Ea mai are un examen de făcut. Al naţional-ţărăniştilor. Pe al liberalilor l-am văzut.

D. Iuliu Maniu, căruia *trebue* să-i revie guvernarea de mâine a ţării, ştie ce sarcină incomensurabilă va reprezenta la guvern popularitatea opoziţiei. Va birui însă, dacă va întrebuinţa mijloace dictatoriale. Dacă închinător al democraţiei pure nu va arunca peste bord pe toţi electorii şi pe toţi parazitii sufragiului universal, guvernarea lui va fi o decepţie.

Elementele problemei se desemnează, deci, clare. O guvernare compromisă a partidului naţional-ţărănesc va însemna înfrângerea democraţiei, o cârmuire luminoasă afirmarea principiilor antidemocratice, care ele singure pot înlesni, în actualele împrejurări, o deparazitare a partidului de electorii bugetivori, samsari şi speţari.

Ideia democraţiei va suferi, orice caz, o înfrângere. Şi dacă Iuliu Maniu crede în „viitorul propiat al democraţiei", nu-l va puteea salva decât prin mijloace antidemocratice. O guvernare pur democratică va împinge opinia publică spre reacţiunea antiparlamentarismului salutar.

Iată dece, inteligenţele cele mai realiste, sunt pentru împotriva democraţiei.

Sever Stoica

Găetanul blazonului ciocoesc

Toată curiozitatea, toată pasiune de a afla a publicului românesc a fost acaparată de criminalul Găetan. Peştele ciocoesc se defineşte în conştiinţa noastră ca imaginea complectă a unei întregi categorii sociale: un leneş, trăind din expediente şi potolirea isteriilor oricărei babe cu franci. Se vorbeşte cu o ridicolă inzistenţă de excepţionalele calităţi virile ale peştelui asasin şi se uită că trăsătura dominantă a naţiei româneşti este o viguroasă tărie virilă.

Cucoanele mai în vârstă, mai răccoapte ca şi cele mai tinere, nu sunt preocupate decât de capacitatea de satir a lui Găetan, devenit exemplar rar, unic pentru un muzeu de monstruozităţi erotice. Le cred îndreptăţite pe aceste cucoane să socotească pe Găetan drept un exemplar excepţional, fiindcă bietele cucoane sunt mereu ţinute la expedientele neputinţii franţuzeşti.

Naţie sănătoasă, de o vigoare covârşitoare, a cărei virilitate a fost resortul capacităţii ei de rezistenţă împotriva tuturor vitregiilor istoriei, românii nu au cunoscut altă forţă imperialistă decât a puterii lor prolifice. Săraci, necăjiţi, dar de o vigoare uimitoare. Bătrânul Slavici, controversând odată cu el asupra unei sinteze a naţiei noastre, mi-a răspuns: „Nu putem căuta explicaţii intelectuale şi nici defini bastioanele inexistente ale culturii româneşti. Noi românii nu am avut nici un fel de apărare a spiritului nostru specific, a ceea ce ne defineşte ca naţie.

Zadarnic veţi căuta elementele unui tradiţionalism românesc în cultură, căci naţia a trăit, s'a extins doar prin vigoarea bărbaţilor.

Eu am urmărit procesul de înaintare a românilor în spre Tissa şi peste Tissa. Se aşeza un singur român într'un sat, şi într'un veac puteai urmări forţa de desnaţionalizare a tăriei bărbăteşti a românului. Dela Arad şi peste Tissa falusul românesc a cucerit, ne-a afirmat, ne-a consolidat pe vecie naţia stăpânitoare". Şi bătrânul scriitor vorbea aproape ca de o zeitate ocrotitoare, pururi vie, dela începuturile dacice, ale acestor meleaguri.

Altă dată profesorul G. Bogdan-Duică, vorbindu-mi de specificul românesc, de elementul asigurător al continuităţii româneşti, mi-a repetat, ca şi bătrânul Ion Slavici, elogiul tăriei noastre bărbăteşti:

„Câţiva flăcăi de-ai noştri într'un sat de saşi, să poposească şi să se aşeze. Intr'o sută de ani s'a altoit sângele cald românesc pe sângele săsesc. Nouă nu ne trebue legi de desnaţionalizare ci doar flăcăi în putere", a încheiat cu un râs sănătos G. Bogdan-Duică.

De aceia, dacă pentru cucoanele iniţiate în surogate franţuzeşti de bărbăţie, Găetan provoacă o oroare admirativă, nouă ne provoacă doar scârba. Românul nu concepe să trăiască pe spinarea femeii, poate săvârşi ori ce nebunie pentru o fată frumoasă şi tânără. Toată poezia noastră populară este doar înflorită de cântarea frumuseţii tinereşti a femeii, ţăranul român nici nu a putut imagina că ar putea transforma într'o sursă de existenţă puterea lui bărbătească.

A muncit pentru femee, dar nu a pus femeia să trudească pentru el. Iată un element care provoacă scârba, faţă de Găetan, desgustător antreprenor de babe înfierbântate. Românul se poate ruina pentru o femeie, dar profesia de peşte este o inovaţie ciocoiască. Este în pasiunea amoroasă a românului în afară de iubirea pentru femeie şi un respect pentru demnitatea lui de bărbat.

Plătit de o femeie, iată cea mai ruşinoasă formă de existenţă pentru un român, dar încă să-ţi prostituezi virilitatea în braţele veştede de babe! De aceia Găetan a provocat atâta scârbă, atâta pornire pe care zadarnic vor s'o escamoteze mârşava faptă a peştelui ciocoesc. Dar în afară de ruşinoasa meserie a frământătorului de babe isterice, se mai adaugă şi strategia crimei săvârşite. O crimă, în care poltroneria caută inventivităţi menite să înţăture primejdia riscului de a fi descoperit, o crimă ce nu are nici grandoarea unui asasinat săvârşit cu acea impulsiune feroce a criminalului de rasă, o încercare de suprimare utilizând ciocanul spre a strivi, spre a terciui un cap de bătrână amoroasă.

Sărut, posesie, şi în clipa strângerii în braţe lovitura idioată a ciocanului dogind capul femeii, iată gama ororii peştelui ciocoesc, iată ceea ce biciueşte şi curiozitatea şi pornirea sensibilităţei opiniei publice. Naţia noastră este larg îngăduitoare, poate ierta orice, dar nu recunoaşte nimic omenesc în această monstruozitate ciocoiască: peşte asasin.

Nemernic în prostituarea virilităţii, în tarifarea săruturilor, nemernic în crimă. In el suferinţa populară, mizeria generală a ţării a găsit mai mult decât un criminal monstruos, a găsit imaginea unei întregi categorii parazitare, a găsit tipul specific al ciocoismului.

O lume oribilă, o imensă şi puturoasă putrefacţie, o desgustătoare înlănţuire de craci, o Sodomă asupra căreia nu cade neîndurata pedeapsă dumnezeiască. Şi pe blazonul obrăzniciei ciocoeşti noi fixăm chipul sinistru a lui Găetan cu deviza: pescărie şi asasinat.

Pamfil Şelcaru

Găetan şi standardizarea

Pentru deplina lămurire a norodului românesc, pentruca el să poată mai lesne pricepe tainele înaltei politici economice, îndurătoarea Providenţă i-a trimis simultan două plocoane, — menite pe deasupra să-l facă celebru şi peste hotare: legea Găetan şi crima standardizării. Adică, staţi, că am spus pe dos: legea standardizării şi crima Găetan.

Prin comparaţie între aceste două evenimente sociale, le vom desluşi pe amândouă mai deplin. Fiindcă, — dacă are şi puncte comune cu standardizarea, — găetanismul se deosebeşte prin multe detalii de ea. A standardiza, — ştiţi, — înseamnă a clasa unităţi economice pe categorii, denumite „standards". Or, după cele destăinuite nouă până astăzi de decanii reportajului pisciform, nimeni nu ar mai putea susţine că Găetan ar fi fost o unitate economică. Dimpotrivă, era excepţional de scump, calitate care determina pe babornîţe să-l numească „scumpa mea fetiţă", în scrisorile de convocare la orizontala şi remuneratoarea lui corvadă profesională.

In al doilea rând, — şi aceasta i-a adus lui Găetan şi fericirea de pe vremuri şi nenorocirile de azi, — în al doilea rând el nu era standardizabil, — ci dimpotrivă, era un exemplar care scăpa clasificărilor. Spre deosebire de noi ceilalţi, necăjiţi proletari ai dragostei, traşi în serie ca nişte biete ziare şifonate şi epuizate după primul tiraj, — armăsarul hergheliei ciocoieşti Găetan isbutise să rămână un adevărat exemplar de lux, rezervat (ca volumele rare) numai amatoarelor care ştiau să aprecieze un volum, cu tiraj redus. Ah! Dacă ar fi rămas şi Găetan un tip „standard"!... Pentru nefericirea lui, fusese editat ca un adevărat in-octavo de bibliofil: pe velină, — cu superbe legături în piele, — martelat pe muche, — şi pe deasupra plătit întotdeauna înainte, sau cum spun editorii, rezervat subscriitorilor. In speţă, subscriitoarelor.

Ceeace reabilitează, totuşi, pe Găetan, şi-l face mai simpatic decât standardizarea, este repulsiunea lui pentru monopol. Spre deosebire de libăruşii cari vor să trăiască pe spinarea cerealelor, — spre deosebire, deci, de peştii rapitei şi ai orzoaicei, — peştele ciocoaicei a refuzat întotdeauna şi să fie monopolizat, şi să creeze pe piaţa internă a prostituţiei româneşti un monopol. Tehnician desăvârşit al parazitismului, el nu a căutat niciodată să împiedice desfacerea produselor celorlalţi confraţi ai săi în ale pasiunii tarifate. De aci vine solidarizarea întregii bresle cu el.

Şi, pe urmă, un lucru e sigur: om ajunge, n'om ajunge, să uluim străinătatea cu exportul cerealelor adunate graţie standardizării, — dar e sigur că pestea crimelor ger. Găetan, exportată în Apus şi în Răsărit, ne va face mai celebri decât toate grânele din lume!

Dymion

Ungaria şi Societatea Naţiunilor

de RAVAILLAC

Slăbiciunea cu care Mica Antantă s'a ocupat de chestia mitralierelor dela St. Gothard, a împins firesc insolenţa maghiară către noui sfidări ale cuviinţii internaţionale şi ordinei europene. Guvernul d-lui Bethlen îţi permite azi să-şi bată joc, cu o lipsă de jenă aproape cheflie, de chiar autoritatea Societăţii Naţiunilor. Chipul cum Budapesta a vrut să «lichideze» afacerea mitralierelor e una din jignirile cele mai brutale pe cari le-a suferit până azi marea instituţie dela Geneva. Acea simulată «distrugere» ori «vânzare» a contrabandei criminale descoperite nu e decât o tiflă pe care guvernul maghiar o aruncă în faţa îngrijorării Europei. D. Bethlen nu s'a mulţumit numai cu jignirea faptei; el şi-a permis luxul să fie ireverenţios şi pe cale de document faţă de consiliul Ligii. Răspunsul primului ministru ungur la întâmpinarea legitimă a secretarului general al Societăţii Naţiunilor e de o nepăsare fără seamăn în considerarea regulilor elementare ale relaţiilor internaţionale. Ungaria se desface râzând din cadrul ordinei europene şi afirmă dreptul de a se conduce în dispreţul oricărei constrângeri morale legate de existenţa înnaltei autorităţi a naţiunilor.

Telegramele ce ne sosesc din toate capitalele occidentale învederează adânca indignare pe care a deslănţuit-o pretutindeni impertinenţa maghiară. E primul gest de reală insurecţiune pe care un guvern îl încearcă împotriva ordinei fixate de noua constituţie a împreună-vieţuirii popoarelor. E de aşteptat, după reacţiunea morală pe care această răsvrătire a găsit-o în marile centre europene, şi mai ales la Geneva, — e de aşteptat ca, însfârşit, o măsură de vigoare să se exercite asupra Budapestei veşnic provocătoare. Altfel, s'ar putea fixa în acest moment începutul falimentului Ligii Naţiunilor.

Pentru sancţiunile necesare e nevoe, însă, de acţiunea specială a Micii Antante. Căci e cel puţin bizară atitudinea acestei tovărăşii create exclusiv pentru paza comună împotriva uneltirilor posibile ale Ungariei. Un fel de lenevie curioasă împreunează din zi în zi mai răufăcător întreprinderile comune ale Micii Antante asupra unor ţinte ce-ar intra totuş, teoretic, aşa de firesc în sfera respiraţiei ei comune. Toate atentatele maghiare, dela scârnava operă a falsificării bancnotelor până la descoperirea dela St. Gothard, n'au întâmpinat din partea Micii Antante acea reacţiune reflexă, solidară şi nemijlocită care ar fi fost de aşteptat dela un organism creat înadins pentru asifel de reacţiuni.

E explicabil, deci, că înaintea abdicării dela datorie a gardianului celui mai apropiat — şi cel mai interesat — uneltitorii dela Budapesta să prindă curajul de a sfida pe gardianul uriaş dar fără braţe care sălăşluieşte la Geneva.

Iată toată psichologia întâmplărilor la cari asistă uimirea şi indignarea Europei. Totul se trage din anemia diplomatică a Micii Antante. O spunem cu asprimea unor adevăraţi prieteni ai asociaţiei celor trei popoare menite să facă paza păcii lumii lângă cel mai periculos focar de catastrofă viitoare: lângă Budapesta neastâmpărată.

Mica Antantă trebue să intre în deplinătatea funcţiei ei morale şi istorice. Un efort de sinceritate din toate părţile, o bruscare a undelor de discordie ce se insinuează, o reaşezare în conştiinţă a răspunderilor fiecăruia din cei trei aliaţi — şi viaţa europeană, în acest colţ periclos, va reintra în normal.

ET. LONYAI

S-sor al firmei Mandy fotogr. al Curții Regale

Anunță onorata sa clientelă, că și-a mutat sediul în str. ACADEMIEI 25

vis-a-vis de Str. Enei

Noul Foto-Studio este amenajat după ultimele perfecțiuni tehnice moderne și va fi deschis în permanență și în zilele de sărbători

KABILINE

Cea mai bună vopsea pentru ciorapi, stofe, mătăsuri

Vopsește în 5 minute fără a se fierbe

Se găsește pretutindeni

Depz. gen. „VITZEU-HARDESCH"

Calea Victoriei 94

Telefon 317 44

Conservele și Ciocolata Gruvita

SUNT CELE MAI BUNE

Banca Comerțului din Craiova

SOCIETATE ANONIMA

Activ — *Bilanțul încheiat la 31 Decemvre 1927* — **Pasiv**

Numerar în casă și disponibil la bănci	48.195,802	03	Capital	60.000.000	—
Efecte scontate	444.311.267	50	Rezerve	68.913.391	78
Conturi curente	305.962.501	40	Fond pentru ajutor și pensii	5.693.779	87
Împrumuturi pe ipoteci și cesiuni	4.982.710	—	Depunători spre trec. și cont. curente	430.654.344	73
Efecte publice, acțiuni și participațiuni	69.107.970	70	Angajamente pentru efecte reescontate	238.559.058	—
Imobile	30.000.000	—	Conturi diverse	81.312.157	34
Conturi diverse	25.919.026	95	Dobânzi cuvenite anului 1928	18.011.546	86
			Beneficiul net pe 1927	25.335.000	—
	928,479.278	58		928,479.278	58
Conturi de ordine:			**Conturi de ordine:**		
Garanții pentru conturi curente: efecte publice, mărfuri, ipoteci și cesiuni	56,205.805	05	Depunători de garanții: efecte publice mărfuri, ipoteci și cesiuni	56.205.805	05
Efecte cont curent	52.721.443	40	Depunători de efecte cont curent	52.721.443	40
Valori în păstrare și cauțiuni	40.196.105	—	Depunători de valori în păs. și cauțiuni	40.196.105	—

Director, *C. Neamțu* — Expert-contabil, *F. Suteanu*

S'A REDESCHIS IN BUCUREȘTI

GRAND HOTEL

Complect Restaurat — Instalație și Mobilier Nou

250 Camere, Bă', Apă rece și caldă în permanență, Calorifet. Telefon în camere, Hall, Săli de lectură și scris, Bar, Prizer, Safecer.

CAMERE CU CEASUL DELA LEI 200

HIS MASTER'S VOICE — „VOCEA STĂPÂNULUI"

Gramofoane și Plăci

HIS MASTER'S VOICE

Cataloage gratis la cerere

la Socec & C.-S. A. București

ÎNCALȚĂMINTE **SCHUL** SMÂRDAN 43

Doctorul Th. Moisescu

23 Bulev. Carol

Fost asistent la clinica Prof.

SERGENT din Paris

Consultațiuni 3—5 pentru

Boli de piept și interne

Tuberculoșii pulmonare

„SALVATOR"

Institut medical fondat 1906 de medic specialiști pentru boale

Venerice, Sifilis și Piele

Tratamentul bicoragiei și a complicațiilor sale la bărbați (prostatite, uretite) și la femei (metrite, ovarosalpingite) prin

Diatermia Roucayrol

practicată sp. Lariboisiere Paris

Controlul Diag. SIFILISULUI prin

ANALIZA SANGELUI

Ultramicroscopie

— Pasagiul Român —

Lângă Teatrul Național — București

Consult. 11-1 și 6—9. Telefon 333/31

Farmaciile de serviciu

Azi 4 Martie 1928

Dr. N. Popovici, calea Griviței 213, tel. 20/99; Alex. Roșu (La Galenu), calea Griviței 74, tel. 24/59; Dr. V. Vârcolici (Thoiss), calea Victoriei 126, tel. 67/10; D. Breuță, str. Câmpineanu (lângă Teatrul Național) 9; I. Lăzăroiu, (Iacobi), str. Patriei (Piața de Flori) 14, tel. 21/56; I. Vespremeanu, calea Văcărești 39, tel.; E. Frenkel, calea Văcărești 39, tel. 364/13; Liviu Bancu, șos. Mihai Bravu 32; Gh. Ionescu, calea Rahovei 5, tel. 25/1; G. Coroleuca, calea Moșilor 219, tel. 52/35; Dr. A. Mihalovici, calea Călărașilor 34, tel. 56/83; Margareta Nacu, Prelungirea Dorobanților 51, tel. 216/06; Filereta Zamfirescu, str. Banu Manta 52.

Un funcționar condamnat la șase luni închisoare

Cluj, 2. — Tribunalul Cluj a judecat eri procesul intentat funcționarilor Ion Pop și Lazăr Bojnitzer, acuzați de înșelăciune și fals în acte publice.

Acești funcționari au fost acuzați că au schimbat numerele pe o factură oficială, încasând astfel o sumă considerabilă de bani dela căile ferate pentru 300 metri cubi de lemne, pe cari însă în realitate nu i-au furnizat.

In urma declarațiilor martorilor și nefiind nici o probă de vinovăție funcționarul Ion Pop a fost scos din cauză, iar funcționarul Lazăr Bojnitzer a fost condamnat la șase luni închisoare.

Condamnatul a făcut apel.

—xox—

O razie polițienească

Cluj, 3. — In urma celor trei furturi prin spargere săvârșite la Cluj, unde au fost sparte două case Wertheim, furându-se mari sume de bani, d. colonel Mihail, prefectul poliției a ordonat facerea unei razzii în tot orașul.

Cu această ocazione au fost arestați 51 de indivizi suspecți și vagabonzi urmăriți pentru diferite crime și furturi. Intre arestați sunt și câteva femei, cari exercitau prostituția clandestină și cari fiind găsite bolnave, au fost internate la spital.

—xox—

Incendiul băncei Marmorosch Blank Brăila

Brăila, 3. — Un incendiu s'a destănțuit astă noapte în birourile casieriei succursalei Marmorosch Blanck, din str. Împăratul Traian.

Intervenind pompierii la timp, focul s'a localizat curând.

A fost distrusă o parte din acoperis pricinuind pagube de 150 mii lei.

CARNETUL ZILEI

Inditele lui Heredia

Opera lui José-Marie de Hérédia, autorul faimoaselor sonete proclamate imperabile, nu se reduce numai la volumul de „Trofee", admirate chiar și de cei cari ca Charles Maurras, îl socotesc pe Hérédia prea inutil sonor, prea preocupat de frasa marmoreană, — atât de vecină de versul împietrit al „imposibililor". Munca și pietatea admirativă a lui Pierre Louys, mort și el de curând, a izbutit să descopere, printre hârtiile celebrului „hidalgo" al literaturii, încă o sută patruzeci și șapte de sonete inedite, și se pare tot atât de armonioase ca și cele o sută șaptesprezece, reunite sub titlul de „Trofee".

Munca lui Pierre Louys pentru a întregi, din crâmpeiele răvășite prin sertare, imaginile și creațiunile poetului parnasian, merită să fie lăudată. Cu atât mai mult cu cât în curând aceste noi frumuseți poetice vor fi publicate, — și publicate chiar cu încuviințarea autorului, deoarece — printre hârtiile postume — Louys a avut tactul să descopere și autorizațiunea publicării acestor fragmente după moartea lui Hérédia.

Este știut că abea în 1893 a consimțit Hérédia, — în urma stăruințelor prietenilor în frunte cu Leconte de Lisle, — la publicarea sonetelor. Dorința lui cea mai scumpă rămânea multă vreme aceea de a nu-și publica opera decât toată odată, — în clipa când ea avea să devină cu adevărat o „Operă completă".

Admiratorii lui Hérédia vor fi mulțumiți, totuși, să afle că fragmentele inedite vor fi de-acum destăinuite integral, în revista „Le Manuscrit autographe", editată de Auguste Blaizot și dirijată de Jean Royère.

CARDINALUL GASPARRI

Marcel Lucain, drumețul plecat din redacția ziarului *„Paris-Midi"*, spre a cerceta înfăptuirile Italiei de astăzi, descrie în ultimele sale reportagii vizita pe care a făcut-o conducătorului adevărat al politicii Vaticanului, — cardinalului Gasparri.

„Incălțat de robust, corpul lui stătea drept, — și numai capul i se inclina greu", — scrie Lucain. „Căutam zadarnic în fizionomia aceasta impenetrabilă, un freamăt. Nu descopeream, în fundul privirii ascuțite, de o extraordinară intensitate, — cu tot clipitul ochilor mici, — decât o ascuțime de observație al cărei sens față de mine nu-l puteam ghici, — și pe care de altfel o desmintea imobilitatea și nemișcarea omului".

Cât o fi „Eminența cenușie" a Vaticanului de observatoare și de impenetrabilă, se pare că mai impenetrabilă este pentru pătrunderea psihologiei a cardinalului psihologia norocoșilor: într'adevăr în câțiva ani numai, conducătorul politicei externe a Vaticanului a reușit să-și îndupleșească pe englezi, — cari și-au manifestat ostilitatea refuzând modificarea „Prayer-book"-ului; — pe francezi, deabinați prin condamnarea celor dela „Action Française"; pe italieni, — al căror D'Annunzio este pe neașteptate declarat nedemn de dragostea compatrioților săi; pe unguri, — și mâine poate și pe români, încălcați în jurul articolului 45 din legea cultelor...

1793...

Iată în câțiva deceniu executarea monarhului în chiar seara zilei de 21 Ianuarie 1793, și a asasinării lui Ludovic XVI, — faimosul medic Pinel, într'o scrisoare adresată tatălui său, și expusă la actuala „Expoziție a revoluției franceze" dela Biblioteca Națională din Paris:

„...Ludovic s'a suit pe eșafod; bătaia unui mare număr de tobe, care se auzeau, și care păreau *aduse pentru a împiedica pe popor să-i ceară grația*, a fost mai întâi potolită de un gest făcut de chiar Regele, ca și când ar fi vrut să vorbească norodului adunat; — dar la un alt semnal dat de aghiotantul generalului Gărzii Naționale, tobele au reînceput să bată, așa încât glasul lui Ludovic a fost înăbușit, și nu s'au auzit decât câteva vorbe confuse ca: *„Iert pe prietenii mei"* etc.

Istoricii romantici cari au preamărit, de un veac, isteria revoluționară, au făcut cam la fel cu tobosarii dela 1793: au bătut frenetic din tobe. Din păcate, de sub tobe au ieșit documentele vremii, — tot soiul de note ce nu mai pot fi înăbușite, și din care se vede că demența revoluționarilor nu era decât o febră de prăpăsire rău tăinuită, — și proaspătă.

FEMEIA DE ASTAZI

„La Revue de la Femme Française", săptămânile trecute de cunoscuta, feministă Alice Lefèvre, și-a pus în gând să tragă despre chestiunile ce privesc pe femeie, — dar nu din punctul de vedere dogmatic, ci din acel al legăturilor lor cu condițiunile vieții moderne: Iată este adevărat, scrie d-na Lefèvre, că astăzi femeile muncesc afară din casă, mai mult decât altădată, — aceasta este una din cauzele pentru care ele aspiră, chiar mai mult decât odinioară, spre intimitatea calmantă a căminului. Și, de asemenea, spre creațiunile spirituale, de cari sunt astăzi cei puțin tot atât de curioase ca și acum un veac sau două.

Un și la acești ler, prinși în angrenajul civilizației industriale, viața ideală a femeilor nu va putea rezulta decât din echilibrul armonios al tuturor facultăților ființei, — subordonate toate facultăților par femeiesc, a căror supremație rămâne necesară. Aceasta este și pentru o femeie este ea doamnă de o M-me de Sévigné, prietenă bună și incomparabilă mamă, femeie de lume, și de carte.

Și fie care din ele de greu de realizat, se întrebă autoarea, o Sévigné adaptată exigențelor vieții febrile de astăzi?

VICTOR HUGO și VIRGILIU

In lucrarea „Adolescențele lui Victor Hugo", pe care a întreprins-o în *„La Revue des Deux-Mondes"*, Paul Berret a evidențiat influența tuturor mamei lui Hugo asupra destinului unic al acestui mare artist al imaginilor. Cunoscut se cunoaște mai puțin, în copilul care colindase la 18 ani un șir întreg de colegii și licee din Franța și din Madrid, este afinitatea lui cu marii clasici latini, — cu romanticii narațiunii epice, — în primul rând cu Virgiliu, cântărețul nenorocirilor Didonei și al pribegiei lui Eneas.

Sute de hexametre de-ale poetului mantuan au fost, astfel, traduse de micul Victor Hugo, care în vârsta de nouă ani ajunsese să descifreze pe Tacit. Truda lui silnică, — trudă înverșunată și creatoare, — consta în sforțarea de a se familiarizu cu efectele ritmice ale Eneidei, prin transpunerea tuturor procedeelor hexametrului virgilian în alexandrinul francez.

Iată un gen de muncă al romanticilor despre care nu ni se pomenise până astăzi, prin istoriile oficiale, gen Doumic sau Lanson, — în care se decretează că „Romantismul este literatura în care domină lirismul", — ca și când în Malherbe, Ronsard, și până în Virgiliu, lirismul ar fi fost inexistent, — descoperirea lui datând doar dela Rousseau, — ca să nu spunem dela 1789...

STRAVINSKY

Inainte de a pleca în turnee Germania și Olanda, Igor Stravinsky, iscusitul și slăvitul creator al și mai mult discutatelor sale creații muzicale, a dirijat zilele trecute, la Paris, odată cu „Pulcinella" și cu „Sfințirea primăverii", o spirituală *suită*, dată în primă audiție. „Andante Napolitana, Espagnola, Balalaïka, Marș, Vals, Polka, Galop", aclamată entuziast de un public în care se distingea, prin eterna lui reverie și incorigibilă distracție, matematicianul Painlevé...

CONFERINȚE

D. profesor G. Tașcă va vorbi mâi Duminecă 4 Martie cert. la „Sfatul Negustoresc" despre:

„Burse și speculațiunea la burse".

*

Astăzi Duminecă 4 Martie, ora 11 dimineața, are loc în sala Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale, conferința d-lui profesor Richard F. Hillard, tratând despre:

„Noua Organizație a Imperiului Britanic".

Această conferință face parte din ciclul organizat de Societatea Anglo-Română.

*

D. Cezar Popescu directorul g-ral al industriei din ministerul de industrie, a ținut aseară la camera de comerț, o interesantă conferință, tratând despre «Influența concepțiilor americane asupra tehnicei și organizărei întreprinderilor".

*

Aseară d. S. Ionescu-Sișești a ținut sub auspiciile Institutului economic românesc o interesantă conferință despre „Participarea României la producția și comerțul mondial de cereale".

VINERI 9 ȘI MARȚI 13 MARTIE a. c., ora 9 seara, vor avea loc două concerte în sala Ateneului cu renumitul pianist polonez

Joseph Slivinski

Repertoriul cuprinde: Bach, Listz, Mendelsohn, Brahms, Schumann, Chopin, Mozart, Schubert, etc.

BILETELE LA JEAN FEDER.

CARȚI ȘI REVISTE

A apărut a 2-a ediție din SIFILISUL NERVOS, de Dr. A. Radovici, docent universitar, prelegeri ținute în Clinica de boale nervoase. O broșură de 70 pag. 50 lei. De vânzare la Librăria Medicală Jean Leon, Str. Edgar Quinet No. 9.

*

A apărut No. 7, anul II al excelentei reviste „Realitatea Ilustrată", din Cluj, 20 pagine text și numeroase ilustrațiuni.

Din bogatul conținut menționăm:

Lloyd George ciarlș. Olimpiada dela Sf. Moritz. Lumea care rade și dansează. Cum își poate face fiecare un aparat radiofonic.

Săptămâna tehnică, actualități sport, glume, jocuri, etc.

*

Ultimul număr al revistei «Viața literară», apărut ieri, aduce articole, proză, versuri și cronici semnate de d-nii: Pompiliu Constantinescu, G. Călinescu, Al. Bădăuță, I. Valerian, U. Crevedia, Anton Holban, Mia Frollo, N. Șerbănescu, I. Semo, I. N. Istrăteanu, A. Savu, Lambrino, ș. a.

In acest număr, „De vorbă cu Panait Istrati" — în trecere prin Atena.

Cine se interesează de: Teatru, Muzică, Artă, Sport, Cinematograf, etc. să citească zilnic

Rampa

Cu articole semnate de fruntașii literaturei românești și străine.

SALVAREA SUBMARINELOR

Cercurile specialiștilor ca și mințile inventive ale născocitorilor de profesie (și din cari nu sunt toți genialii, dar nici nebuni toți) s'au alarmat, intens înfierbântate, în urma pieririi echipagiului submarinului american, scufundat zilele trecute pe coasta răsăriteană a Oceanului. Academiile de științe și experții maritimi sunt mereu sculați de counicări, de rapoarte și de confidențele celor cari cred că au găsit mijlocul suveran pentru a asigura echipagiilor putința salvării, după scufundare.

Cei mai inițiați dintre tehnicienii navigației sub-equatice sunt, încă, foarte sceptici asupra posibilității de a se salva un echipagiu de submarin, altfel decât prin ridicarea vasului scufundat la supra fața mării. Și nici un sistem nu se mai poate aplica în caz de naufragii violente,—când vasul, lovit cu tărie, este spart de coastă și invadat torențial de valurile imensităților albastre.

ȘEZATORI

Programul de azi Duminecă 4 Martie la liceul „Mihai Viteazul", b-dul Pake 74, este următorul:

Orele 2 p. m. cinematograf pentru copii.

Orele 4 p. m. d. profesor Al. Busuioceanu va vorbi despre: „Vechea arhitectură românească".

După conferință urmează cinematograf.

Intrarea liberă.

CONCERTE

Joi, 22 Martie 1928, va avea loc concertul baritonului Wechsler Arthur cu binevoitorul concurs al d-nei Sarah Goldstein din Iași, (elevă a celebrului bariton Mettia Batistini) și al d-lui Octav Christescu tenor dela Opera Română; la pian maestru I. Rosenbeck.

FAMILIA IN RUSIA

In *„Le XX-e Siècle"* scriitorul Fernand Daschamps descrie soarta nenorocită a unei compatrioate a sa, belgiană căsătorită la vârsta de 17 ani cu un Rus convertit în 1917 la bolșevism. Primul rezultat al convertirii, a fost triumful egoismului masculin al neofitului, care s'a grăbit să ia o a doua soție, — în conformitate cu îngăduințele legislației actuale ruse.

Familia se compune, acum, din soț, din cele două femei, — devenite mai mult femele, și din cei doi copii din prima căsătorie. Și biata ființă venită din Belgia civilizată tânăra obicinuită cu țara sa stăt de respectuoasă cu femeile și cu tradițiile căminului, ar vrea acum să plece înapoi împreună cu pruncii ei, — pe care însă nu-i poate lua, copii aparținând societății în regimul socialismului integral.

Organizarea legală a avortului, distrugerea familiei (socotită ca o cetadelă a egoismului), prostituarea legală a femeii, — acestea sunt rezultatele emancipării" din rob'a căsătoriei, cu care conducătorii Rusiei de azi au fericit pe soție.

Premiera de aseară

Aseară s'a reprezentat pe scena teatrului Național, cu concursul distinsei artiste Marioara Ventura, piesa d-lui Gib. I. Mihăiescu „Pavilionul cu umbre".

D. Mihăescu a obținut un desăvârșit succes. O sală foarte populată l-a aplaudat frenetic atât pe d-sa cât și interpretarea măiastră a d-nei Maria Ventura, alături de admirabilii d-sale parteneri d-nii Bulfinschi, Pop-Marțian, Calboreanu, etc.

Autorul și interpreții au fost chemați de nenumărate ori la rampă.

Manifestația aceasta de admirație consacră definitiv strălucitul debut în teatru, al talentatului nuvelist Gib. Mihăescu.

Memento concerte

Duminecă 4 Martie. Ateneu: Filarmonica cu Alfred Alessandrescu.

Sâmbătă 10 Martie, Ateneu: Concertul violonistului Huberman.

Duminecă 11 Martie, Ateneu: Concert Filarmonica.

Sâmbătă 17 Martie, Ateneu: Ora 5. Al cincilea concert simfonic al Soc. „Muzica".

Sâmbătă 17 Martie, Ateneu: Primul concert al violoncelistului Cassado.

Duminică 18 Martie Ateneu Concert Filarmonica.

Marți, 20 Martie, Ateneu: Al doilea concert al violoncelistului Cassado.

Vineri, 23 Martie, Ateneu: Concertul tenorului Slezak.

Vineri, 30 Martie, Ateneu: Concertul contrabasistului Pruner.

LA TEATRUL MIC...

se reprezintă azi în matineu și seara, marele succes al stagiunii „Om în loc" trei acte de Picard și Hoower, cu d. Mișu Fotino și d-na Tantzi Cutava-Barozzi în rolurile principale, d-nii G. Chamel, L. Lefter, Roland de Yassy, etc. în celelalte roluri.

—xox—

Spectacolele zilei

AZI 4 MARTIE

OPERA ROMÂNĂ, matineu «Bărbierul din Sevilla»; seara: «Trubadurul», cu Rodrigo și J. Atanasiu.

TEATRUL NAȚIONAL, matineu: «Meșterul Manole», cu d-nele M. Ventura, M. Zimnicean și d-nii Notara, Pop-Marțian, Storin, Atanasescu; seara: «Pavilionul cu umbre», cu d-na Ventura și d-nii Bulfinski, Pop-Marțian, Calboreanu.

TEATRUL REGINA MARIA, matineu: «Les Marionettes» cu d-na M. Th. Piérat și André Luguet; seara: «Le Venin», cu aceiași interpreți.

TEATRUL NOSTRU, matineu și seara: «Moritz al II-lea», cu d-nele Vlădicescu, Alexandrescu, Wauwrina și d-nii C. Toneanu, V. Brezeanu, Timică, Ghibericon, Hociung.

TEATRUL MIC, matineu și seara: «Om în loc», cu Tantzi Cutava-Barozzi și Mișu Fotino.

LUNI 5 MARTIE

OPERA ROMÂNĂ: «Manon» cu Yvonne Gall.

TEATRUL NAȚIONAL: «Pavilionul cu umbre», cu d-nele Ventura, Zaharia și d-nii Bulfinski, Pop-Marțian, Calboreanu, Mărculescu.

TEATRUL REGINA MARIA: «La reprise» cu d-na M. Th. Piérat și André Luguet.

TEATRUL NOSTRU: «Moritz al II-lea» cu d-nele Vlădicescu, Alexandrescu, Wauwrina și d-nii C. Toneanu, V. Brezeanu, G. Timică, Ghibericon, Hociung.

TEATRUL MIC: «Om în loc» cu d-na Tantzi Cutava-Barozzi și d. Mișu Fotino.

Falsificatori de pașapoarte

Cluj, 2. — La secția a doua a consiliului de război din Cluj s'a judecat ieri procesul intentat indivizilor Izidor Lelovics, Emanuel Katz, Eugen Berger și Iosif Klein, cari au avut un birou clandestin de pașapoarte unde eliberau fel de fel de certificate false.

Acești indivizi sunt acuzați că au mituit pe un plutonier dela Cercul de Recrutare din Satul Mare, dându-i tipărituri și ștampile false cu care acesta a eliberat din armată o mulțime de recruți, și banii câștigați îi împărțeau împreună.

Cei patru complici nu recunosc însă nici una din acuzațiile aduse. Din cauză că nu s'au prezentat mai mulți martori, procesul s'a amânat pentru o dată care se va fixa ulterior.

—xox—

Pentru estetica orașului Constanța

Constanța 2. — *Pe Bulevardul Ferdinand de astă toamnă stau depozitate câteva vagoane de lemne aparținând unei unități militare.*

Toată iarna au fost păzite de un grup de soldați când, în intemperiile cele mai aspre înfruntau gerul și zăpada sub un adăpost improvizat.

Alialtăieri luând foc acest depozit s'a putut afla că toi acolo erau depozitate și vr'o cinci butoae de benzină care grație măsurilor luate imediat nu au cauzat un adevărat dezastru.

Poate ce acest incendiu să silească la evacuarea acestui depozit, care constituie nu numai o primejdie ci și o batjocură pentru orașul în mijlocul căruia s'a ivit și speră să vereze.

—xox—

Incercare de sinucidere

Brăila. — Doamna Tilia Lipan, din str. Zidari No. 3, s'a aruncat în apele Dunării în apropiere de Docuri, căutând să se sinucidă.

Intervenind câțiva bărbați, sinucigașa a fost salvată.

Motivele sinuciderei sunt de ordin sentimental.

—xox—

Nenorocirea unui săteean

SALATE, 3. — O grozavă nenorocire s'a întâmplat în comuna Oancea.

Săteanul Caraminis Ilie, voind să treacă Prutul pe podul plutitor, este au alunecat depe pod rostogolind căruța în apă și pe săteanu.

Cadavrul s'a pescuit a doua zi.

—xox—

Sesiune de examene în Aprilie

Iași, 3. — Consiliul facultății de drept a admis o sesiune extraordinară de examene în cursul lunei Aprilie întrucât un mare număr de studenți au rămas în restanță cu câteva probe.

Cronica judiciară

Un mare faliment în perspectivă

Galeriile „Langhaus" cu un pasiv de 56 milioane a obţinut o prelungire până la 6 Aprilie

După recentul mare faliment al firmei „Au printemps" (fost mag. Missir) cu un pasiv de 70 milioane un nou faliment, aproape de aceleaş proporţii este în perspectivă pe piaţa Bucureştilor.

Că s'a cerut declararea în stare de faliment a „Galeriilor Langhaus" lansate cu mare reclamă înainte cu mai puţin de un an, nu a fost pentru nimeni o surpriză. După ce excrocheria lui Spindler, cu sticlele de şampanie gratuită, adăpostită în Galeriile Langhaus a ajuns la parchet, poliţele protestate ale ultimei întreprinderi s'a îndesit ajungând la câteva sute de mii de lei, când parte din creditori au cerut declararea în stare de faliment. Asupra cererii acesteia tribunalul secţia I comercială a rămas în pronunţare pentru eri, când a acordat firmei „Galeriile Langhaus" o păsuire de o lună, până la 6 Aprilie, pentru aranjarea creanţelor scăzute.

Pasivul întreprinderii se urcă la frumoasa sumă de lei 56.000.000.

STABILITATEA AJUTORILOR DE JUDECATORI

D. Ştefan Grigorovici, fost ajutor de judecător al ocului Câlnic (Gorj) s'a adresat cu acţiune în contencios, în faţa Curţii de Apel din Timişoara, pentrucă, deşi avea concediu medical de-o lună, aprobat de ministerul justiţiei, a fost totuş considerat ca demisionat în timpul acelui concediu. Curtea de Apel, judecând în contencios i-a admis acţiunea obligând ministerul de justiţie să-l reintegreze în aceleaş drepturi şi atribuţiuni.

Ministerul a făcut recurs, care s'a judecat eri de secţia III a Inaltei Curţi de Casaţie, fiind respins pe consideraţiunea că ajutorii de judecători având stabilitate, nu pot fi demisionaţi prin simplă decizie ministerială, fără prealabilă anchetă şi motivare.

NOTARII PUBLICI DIN ARDEAL, SE NUMESC PRIN CONCURS

La 31 Mai anul trecut, în ultimile zile ale guvernului averescan, s'a creat la Turda un al doilea post de notar public, numindu-se odată cu crearea postului, ca notar public d. dr. Ioan Olteanu.

La 28 Iunie 1927, ministrul de justiţie al noului guvern, d. Stelian Popescu, a anulat telegrafic numirea ca ilegal făcută, sub motiv că nu s'a ţinut concurs şi nu s'a respectat termenul de 15 zile prevăzut de lege.

Curtea de Apel din Cluj, în faţa căreia d. Olteanu s'a adresat cu acţiune în contencios a anulat dispoziţiunea ministerului, dispunând să fie reinstalat în post, întrucât prevederile sus arătate ale legii sunt facultative.

S. III a Inaltei Curţi de Casaţie n'a menţinut punctul de vedere al Curţii de Apel şi casând hotărârea a judecat şi în fond respingând acţiunea d-lui Olteanu ca neîntemeiată. In consecinţă, ministerul va trebui să publice concurs pentru ocuparea celui de-al doilea post de notar public din Turda.

PROCESUL «FALŞILOR DENTIŞTI

Eri a continuat la S. IV-a Trib. corecţional procesul lui Henri Scharf şi alţii, învinuiţi de falşificare de diplome pentru practicarea profesiunei de dentist.

S'au ascultat o serie de martori, procesul rămânând încă în continuare.

Noul regim al cultelor

Lămuriri

Guvernului i-ar plăcea ca proectul de lege al regimului cultelor să-i servească ca platformă de retragere, girându-se în singurul apărător al ortodoxismului, garantându-şi prin aceasta concursul înalţilor prelaţi ortodoxi şi al preoţimei ortodoxe, în deosebire de d. general Averescu sub care s'a semnat concordatul şi în deosebire de partidul naţional-ţărănesc al cărui preşedinte este *unit. O mică perfidie bizantină.* Chestia cu congresul studenţilor a eşit pe dos, deci pe această chestie nu se putea retrage guvernul. *A aflat pe cea bisericească.*

Aşa se pot înţelege eşirile venincoase şi tendenţioase ale „Viitorului" de Joi 1 Martie unde *„Ultima oră politică"* este consacrată pe deantregul agitaţiilor din Ardeal în legătură cu proectul de lege al regimului cultelor, vroind să atribue toată mişcarea de mase *partidului naţional-ţărănesc.* „Agitaţiile, după cum se va vedea imediat — scrie Viitorul — au de bază scopuri politice şi sunt opera naţional-ţăraniştilor. Faptul apare imediat în evidenţă când întâlnim în conducere pe părintele Man, deputat, păr. Bilţ, Tit Mălai, etc., cunoscuţi agitatori naţ.-ţărăniştî".

Lucru de mirat că nu ştie, ori nu vrea să ştie „Viitorul", că preşedintele comitetului pentru combaterea proectului regimului cultelor este canonicul dr. Victor Bojor, cel mai vechi liberal de pe Valea Someşului. Membrii în comitet sunt toţi liberalii din Gherla: dr. Gregoriu Grâmbu, profesor la academia de teologie, Vasile Pop, profesor la şcoala normală, dr. Eugen Pop, medic de circumscripţie, Teodor Silaşi, inginer, Teodor Morariu dir. de bancă din Gherla, V. Lochian, George Forma, unul singur dintre liberalii din Gherla dr. Andrei Macavei, a stat de o parte, dar să ştie. Deci în comitet sunt toţi liberalii din Gherla, afară de unul. *Alţi liberali nici nu mai sunt în Gherla.* La mişcarea pentru combaterea proectului lui Lapedatu, au luat parte activă 2 senatori liberali *Anderco* şi *Steţ*, mai mulţi fruntaşi liberali din cele 9 judeţe în cari să întinde eparchia Gherlii, ca: *Aurel Dragoş* protopop în Satu-Mare, *Emil Bran*, vicar în Şimleu.

La mişcare s'au asociat şi averescani, astfel la Dej dr. Iosif Boca preşedintele organizaţiei averescane a deschis adunarea de protest, iar la Becleau a fost prezidată adunarea de dr. Ioan Moldovan vechi averescan şi în organizarea întrunirii a fost ajutorat de Stefan Buşiţa, protopop, vechi liberal.

Culmea obrăzniciei este când „Viitorul" pune pe profesorul dr. Titus Mălai, ca agitator naţionalist iar pe păr. Bilţ, ca membru activ în mişcare, când ştiut este, că cel dintâiu este antisemit, iar al doilea fiind senator a stat tot timpul în Bucureşti şi n'a luat parte la nici-o întrunire de protest organizate de Comitetul din Gherla.

In ce priveşte *Manifestul dat de Comitet pentru popor*, „Viitorul" poate să ştie dela propriii partizani că acela a fost cetit şi îndreptat în o şedinţă a Comitetului. Toate părţile supărătoare pentru liberali au fost eliminate şi a rămas în forma definitivă astfel cum este reprodusă de „Viitorul" cu adaosul că avea şi Motto: „Cred în una sfântă, catolică şi apostolică biserică".

Manifestul este supărător pentru guvern să înţelege, *oare nu a lor este opera pauperizării ţării şi în deosebi a ţărănimii*, iar proectul legii cultelor, nu este opera lor? Proect menit să învrăjbească pe Romani de acelaşi sânge şi să-i facă de ocară în străinătate.

Ce priveşte expresia din manifest „grecii zişi ortodoxi", care o socoteşte „Viitorul" ca insultă adusă Bisericii ortodoxe, ar fi bine ca preşedintele organizaţiei liberale din judeţul Someş d. Bebé Brătianu când va mai veni să viziteze judeţul să se oprească în un sat ortodox şi să-i întrebe pe săteni: *Voi de ce lege sunteţi?* Şi va primi răspunsul: *„Noi suntem „greci" Domnule"* şi nu: *Noi suntem „ortodoxi"*. Expresia de „ortodoxi" încă n'a prins rădăcini în graiul din Someş.

Deci va înţelege şi „Viitorul" că în Someş trebue să grăeşti şi scrii în limba înţeleasă de someşeni.

Să nu se uite că cuvântul „greci" din manifest era scris cu literă iniţială mică şi nu cu literă mare, deci este adiectiv şi nu substantiv.

Agitaţiile *„nemai pomenite"* săvârşite în mase şi extinse pe 9 judeţe numai în Eparhia Gherla, agitaţiile la cari au participat toţi oamenii de bine fără deosebire de culoare politică *n'au nici un caracter de oficialitate eclesiastică, ci sunt chemate să deschidă guvernului ochii, că nu este bine să arunci mărul de ceartă între fiii aceluiaşi neam, mărul de ceartă confesională, care a dus la dezastru neamuri mari şi tari.* Va înţelege guvernul, bine! Nu va înţelege..., lupta se va continua, căci datoria de a apăra biserica nu este numai a *Archiereilor*, ci a tuturor acelora cari mărturisesc o *biserică, o credinţă*, un *botez.*

Ne miră mult faptul că guvernul vrea să dee culoare politică întregii mişcări, dar îl înţelegem căci liberalii sânt ca hienele, cari despoaie mormintele şi ca hoţii morodeuri, ce se arată pe timp de dezastru, pe câmpuri de luptă, în vreme de incendiu, în vreme de inundaţii, *ei vreau să exploateze toate durerile acestui neam în profitul lor de partid.*

Vreau platformă de retragere o au gata: *dezastrul economic la care au dus ţara*; dar nu îndrăznească să se atingă de cele sfinte, căci se vor arde.

Să înţeleagă conducătorii liberalilor că apărarea Bisericii unite este îmbrăţişeată de toţi oamenii de bine din această ţară: *uniţi şi ortodoxi, naţionali şi liberali, averescani şi cuzişti.*

„Opinia publică va condamna cu asprime şi categoric coborârea luptelor politice într'un domeniu spiritual. „Suntem de acord cu „Viitorul".

Dr. DUMITRU MANU
profesor, deputat

—xox—

Crima peştelui ciocolesc

Misterul luptei în întuneric

—oxo—

Judecătorul de instrucţie la Văcăreşti. — O cercetare corporală a „fetiţei". — Chestia cu „pădurea"

Găetan tăinueşte pe furnizorul ciocanului cu care a lovit. — O nouă dovadă a premeditării crimei

Deşi pe ziua de eri cercetările justiţiei s'au desfăşurat într'un ritm mai puţin accelerat, totuş, au continuat să se iveasc, din investigaţii sumare, anchete simple şi cercetări chibzuite, noui elemente, dând bestialei isprăvi a lui George Găetan, un caracter din ce în ce mai sinistru.

Incendiul de eri noapte, de la Obor, reţinând pe d. judecător Stănescu, până în zorii zilei, d-sa, fireşte, nu a mai putut să asculte pe Găetan la cabinetul de instrucţie, truda interogatoriului unei bestii cu fălcile încleştate, cerând eforturi istovitoare.

In schimb, d. Stănescu, care urmăreşte firul dramei din str. Romei, cu atâta dibăcie şi pătrundere, a întreprins un voiaj la Văcăreşti, pentru a cerceta pe «ce cher Georges» în noua lui locuinţă.

CLIPA SUPREMA

Scopul acestei călătorii este deosebit de interesant. D. judecător Stănescu, cu concursul medicilor legişti, a făcut un amănunţit examen corporal criminalului. Fireşte, cercetarea aceasta nu a avut drept ţintă determinarea însuşirilor fizice, care au făcut din „ce cher Georges", adoratul damelor din lumea bună, ci a urmărit un scop mult mai tragic: lămurirea în amănunţimi a luptei fioroase, care s'a dat în întuneric şi sânge între criminal şi victimă.

Teza lui Găetan — crima erotică, — desminţită de altfel de toate circumstanţele, dibuite până acum de justiţie, nu mai poate avea nici un fundament în faţa probelor evidente ale acestei lupte.

Or, d-na Leonida, zăpăcită de lovitură, cu mintea întunecată de durere şi voluptatea, care s'au topit în acea clipă sinistră, într'o halucinaţie de infern, nu-şi aduce aminte precis cum au decurs faptele în acele puţine, dar groaznice momente ale săvârşirii crimei.

D. judecător Stănescu a căutat pe trupul lui Găetan urmele muşcăturilor sau sgârieturilor, care demonstrează apărarea desnădăjduită a femeii cu teasta fărâmată, sucombând în întunericul buduarului fatal, sub loviturile repetate ale ciocanului bestiei.

MISTERUL CIOCANULUI

Nici asupra provenienţii ciocanului macabru, justiţia nu a izbutit încă să se lumineze.

E foarte curioasă — şi suspectă, în acelaş timp — grija, cu care Găetan ascunde pe cel, ce i-a furnizat arma, cu care a lovit-o pe d-na Leonida.

La început, susţinea că de multă vreme purta asupră-şi acest ciocan, drept... amuletă. Recunoscând absurditatea acestei teorii, bestia a sfârşit prin a mărturisi că a cumpărat ciocanul, în ajunul crimei, de la magazinul Haritonovici.

Cercetările parchetului au dovedit însă — în cursul zilei de eri, — că şi această declaţie e mincinoasă, — Găetan nu şi-a cumpărat ciocanul dela magazinul Haritonovici.

Şi atunci se pune, firesc întrebarea: de ce nu vrea să mărturisească bestia cine i-a furnizat arma asasină? pe cine vrea să acopere cu informaţiile false pe care le dă?

Parchetul a început să bănuiască — şi cu drept cuvânt — că ar fi la mijloc şi un complice, ba chiar o complice, pe care Găetan, din cavalerism... ciocoiesc vrea să-i tăinuiască.

In orice caz, mâine vor continua cercetări active pe la toate magazinele de fierărie, pentru a fi găsit vânzătorul ciocanului «fetiţei».

BENZINA A FOST CUMPARATA DE GAETAN

Instrucţia a făcut însă, în cursul zilei de eri, un enorm pas înainte, lămurind rostul misterioasei sticluţe cu benzină găsită în camera crimei.

Dela început s'a bănuit că sticluţa a fost adusă de Găetan cu intenţia de a incendia locuinţa d-nei Leonida, odată lovitura dată, nenorocita amantă asasinată şi banii furaţi.

In sprijinul acestei bănueli veneau şi declaraţia servitoarei Dăscălescu, care a afirmat toată vremea că n'a cumpărat benzină pentru stăpâna ei, şi cele două plicuri de chibrituri neîncepute, găsite în buzunarul hainei însângerate din strada Dionisie, deşi Găetan nu e fumător.

Cu toate aceste probe evidente, Găetan se încăpăţâna să susţie că n'a adus el benzina. Ei bine, şi această susţinere mincinoasă a bestiei a fost spulberată eri.

In adevăr, în urma cercetărilor întreprinse, s'a dovedit că, în ziua crimei chiar, drogueria Chihăescu a vândut o sticluţă de benzină, identică cu aceea găsită în buduorul d-nei Leonida, unui tânăr înalt, blond, cu blană. Vânzătorii au recunoscut pe cumpărătorul sticluţei, în fotografia lui Găetan, care li s'a arătat.

Iată aşa dar dovada sdrobitoare a premeditării crimei de către peştele ciocoiesc. Nici sadism, nici ceartă sentimentală, nici clipă de nebunie erotică, nici discuţie violentă între tovarăşii unei afaceri; fapta peştelui ciocoiesc este şi rămâne o bestială crimă, o fioroasă tâlhărie, plină de oroarea, pe care i-o adaugă din belşug momentul slăbiciunii unei femei în spasm, pe care fiara şi l-a ales, pentru a lovi.

CE E CU PADUREA

Totuş, parchetul nu va abandona pistă, dată de criminal chiar, care susţine să banii luaţi din casa de fier, cu mâinile pătate de sânge proaspăt, reprezintă un comisioan al unei afaceri, făcută împreună, cu concesionarea în exploatare a unei păduri, obţinută de un fost ministru din guvernul trecut.

Chiar mâine, Luni, se vor cita la parchet câteva înalte personagii, menite să dea lămuriri asupra concesiunii cu pricina. După cum se vede crima se va dubla cu un scandal politic, desvăluind tot mai crud tarele purulente ale aşa zisei «lume bună».

CIOCOII AMENINŢA

Şi totuş «lumea bună» nu s'a trezit încă, în faţa oprobiului public, şi nu se astâmpără.

„Lumea bună" ameninţă!...

Soţia unui domn, care a manifestat violent împotriva bestiei, la reconstituirea crimei, a fost ameninţată telefonic de un reprezentant al ciocoimii că soţul îşi va primi pedeapsa!...

D-na Pillat nu s'a prezintat, când a fost chemată la instrucţie. A trebuit să fie adusă aproape cu forţa de un agent, care a îndepliint această misiune... delicată, cum a putut mai bine.

D-na Pillat — sărăcuţa — s'a plâns primului procuror că «un goujat» de agent a îndrăznit s'o aducă pe sus la parchet, şi a ameninţat pe agent cu darea afară din slujbă fiindcă şi-a făcut datoria.

Sperăm că nimeni nu se va întimida în faţa acestor răţoieli ciocoieşti, şi că opera de purificare socială va continua, odată deslănţuită de fapta bestială a peştelui ciocoiesc.

Noi, din parte-ne, vom continua cu urmărirea atentă a acestei afaceri, cu atâtea dedesubturi variate, dar deopotrivă de murdare.

Crima peştelui ciocoiesc şi asasinarea d-rului Carniol

Există o legătură între Găetan şi asasinul din Calea Moşilor?

Digitized by Central University Library Cluj

In legătură cu crima din str. Romei, cu bestiala faptă a peştelui ciocoiesc Georges Găetan, s'a amintit, de câteva ori până acum de un asasinat, care acum cinci ani, a cunoscut o epocă de mare celebritate: misterioasa împuşcare a d-rului Carniol, al cărei autor, rămas nedescoperit pentru public, ar fi în oarecare legătură cu criminalul, care stârneşte azi atâta oroare, prin infama şi sângeroasa tâlhărie săvârşită asupra doamnei Leonida.

NOAPTEA FATALA

Faptele de atunci sunt desigur încă în amintirea tuturor. Tânărul doctor Carniol locuia, singur, în calea Moşilor; asistent al d-rului Danielopol, apreciat de colegi şi profesori, o carieră strălucită îl aştepta. Urma să se însoare peste câteva săptămâni, când surveni noaptea fatală.

Târziu după miezul nopţii soneria trezi pe servitoarea tânărului medic; femeia sări din somn şi alergă la chemarea stăpânului, pe care-l găsi, în biroul său, pe jos, lac de sânge, abia trăgându-şi sufletul. Un glonte, tras dintr'o parte, îi străpunsese braţul, pătrunzându-i printre coaste, în piept, perforând plămânii, zdrobind arterele.

Abea mai putând vorbi, doctorul Carniol imploră pe servitoare să nu dea alarma, pretextând că a încercat să se sinucidă şi cerând un singur lucru: un ceai.

Servitoarea însă chemă un medic, care nu putu constata decât starea disperată a nefericitului său confrate şi imposibilitatea unei sinucideri; poliţiei, care sosi în grabă, d-rul Carniol povesti o altă versiune a rănirii sale, şi anume că a fost trezit brusc din somn de un necunoscut, care se afla lângă patul său şi care, fără a-i spune ceva a descărcat revolverul asupra lui.

N'a putut să explice însă de ce, după cum au constatat repede cercetările justiţiei, a lăsat să treacă vre-o trei-patru ore între crimă şi chemarea servitoarei.

D-rul Carniol n'a mai vrut să spună nimic, a refuzat orişice lămurire asupra asasinului său, şi, după două zile, a sucombat în urma unei emoragii interne, ducând în mormânt misterul morţii sale.

UN ALT ASASIN DIN «LUMEA BUNA»

Aşa s'a crezut atunci. Aşa a crezut lumea. Prin saloane în- [illegible] **să, şi prin cercurile politice, se şoptea pe atunci şi s'a şoptit multă vreme după aceea, că asasinul d-rului Carniol nu a rămas cihar complect străin justiţiei că într'o casetă a locuinţii din calea Moşilor s'au găsit unele scrisori concludente asupra persoanei asasinului, pe care d-rul Carniol l-a apărat cu muţenia lui, până în ultima clipă a vieţii sale.**

Svonurile acestea nu erau simple cancanuri, ci, din nefericire, corespundeau tristei realităţi: ASASINUL ERA DIN «LUMEA BUNA»; DIN ACEASTA PRICINA AFACEREA A FOST COCOLOŞITA, IAR SCRISORILE ACUZATOARE, AJUNSE IN MANA UNUI FOST MINISTRU, AU SERVIT UNEORI DREPT ARME POLITICE.

Pe mormântul tânărului doctor s'au clădit cariere strălucite, şi în politică şi aiurea.

CRIMA REINVIE IN GAETAN

Dar iată că după cinci ani, crima din Calea Moşilor, evenimentele sângeroase din acea noapte fatală, asasinarea d-rului Carniol redevin de actualitate.

De ce? Fiindcă Găetan face parte tot din „lumea bună" şi se depun tot atât de mari insistenţe ca şi acelea, care au salvat pe asasinul d-rului Carniol? Nu. — Actualizarea asasinării d-rului Carniol se datoreşte unor împrejurări şi mai tragice: **se afirmă anume că între asasinul de atunci şi cel de azi, între asasinul d-rului Carniol şi jefuitorul sângeros al d-nei Leonida au existat unele legături de ordin sentimental; că femeia — fiindcă o femeie a ucis pe Carniol — care a tras cu revolverul în Calea Moşilor a suferit şi ea farmecul irezistibil al peştelui ciocoiesc, care a tras cu ciocanul în strada Romei.**

Este poate numai o coincidenţă; dar justiţia este datoare să nu ignoreze nici această cale, către lămurirea tuturor împrejurărilor, în care s'a produs tentativa de asasinat împotriva d-nei Leonida.

Iar fostul miinstru — DACA MAI ARE SCRISORILE CU PRICINA şi CREDEM CA LE ARE — e dator să le producă, fiindcă nu-i mai pot folosi şi fiindcă trebuie să contribue, în acest chip, la opera de epurare a «lumei bune», a cărei tragică demascare au început s'o întreprindem noi.

In chestiunea afacerii Taar

Noui şi importante relaţii

In legătură cu chestiunea conductorului Taar, am mai cules următoarele importante relaţii:

In August 1927, în urma unui denunţ, a fost suspendat din serviciu şi arestat de Parchet, conductorul de tren I. Taar pentru fraude comise în Administraţia C. F. R.

Din ancheta administrativă a d-lui inspector general de control, Sfinţescu şi E. Moţiu, şeful serviciului contencios, rezultă că acest conductor a încasat sume de bani — aproximativ 100.000 lei — dela personalul de tren, spre a le facilita mutări dela trenurile de marfă la cele de persoane, cum deasemeena ar fi falsificat o serie de procese verbale de constatarea avariilor la mărfuri, dar pe urma cărora Administraţia C. F. R. nu a plătit decât 23.047 lei! Tot pe urma acestor anchete au fost suspendaţi şi trimişi în judecata Comisiunii disciplinare, în afară de Taar, încă o serie de funcţionari pentru diferite abateri.

La 4 Noembrie 1927 dosarele anchetei administrative au fost depuse Parchetului, cerându-i-se descoperirea tuturor vinovaţilor şi aplicarea sancţiunilor penale cât mai riguroase.

Vinovaţii în aceste fraude nu pot fi judecaţi de omisiunea disciplinară C. F. R. până când parchetul nu ne va pune la dispoziţie dosarele cu ancheta administrativă şi în care scop s'a şi intervenit cu rugămintea de a accelera terminarea instrucţiunii spre a se putea limpezi cu un moment mai de vreme situaţiunea tuturor funcţionarilor implicaţi sau numai bănuiţi în aceste nereguli.

In ce priveşte mutarea d-lui E. Moţiu la serviciul contencios Braşov, aceasta s'a făcut cu totul în afară de afacerea Taar şi numai ca rezultat al anchetei d-lui avocat consilier Iuscinschi — provocată în urma conflictelor d-lui E. Moţiu cu subalternii săi — care constata o lipsă totală de capacitate a d-lui E. Moţiu în conducerea serviciului.

Mutarea d-lui D. Moga la Cetatea Albă s'a făcut pentru a pune capăt agitaţiunilor cu caracter politic ce le provoca cu aşa zica Asociaţiune a funcţionarilor C. F. R. şi care Asociaţiune, înjghebată fără autorizaţiunea Administraţiunei căilor ferate, întreţinea numai agitaţiuni printre funcţionari.

Procesul marilor fraude dela „Monitorul Oficial"

Ziua IX

Se ascultă mereu martorii apărării. Explicarea „technică" a fraudelor

Tribunalul corecţional S. IV sub preşedinţia d-lui Buicliu, asistat de d. jud. Sălceanu şi procuror Gică Ionescu, a continuat ascultarea martorilor.

D. TANASESCU, advocat, îşi reaminteşte, că în primăvara anului trecut Petcu Vasiliu i-a spus că nu ştie ce să facă, din cauză că nu primeşte descărcare pentru banii daţi lui Tomescu. L-am sfătuit — spune martorul, — să se plângă lui Fălcoianu, dar Petcu mi-a răspuns: N'are ascendenţă asupra lui Tomescu, asa că nu fac nimic." I-am sugerat atunci să facă lui Fălcoianu o notificare prin portărei.

In altă ordine de idei martorul arată că a atras atenţia lui Petcu Vasiliu de situaţia lui grea de gestionar, dar Petcu i-a răspuns că Tomescu pretinde a fi responsabil ca gestionar şi să nu mai aibă nicio grije. Tot cu acea ocaziune, Petcu i-a arătat un ordin de serviciu, care ar fi emanat dela Fălcoianu, prin care era autorizat să dea fondurile lui Tomescu.

D. căp. CONST. NICULESCU, spune că Petcu era foarte econom, aşa că din campanie a plecat şi cu gologani.

PREŞED.: Prevedea desigur că mai târziu o să facă afaceri comerciale şi strângea bani ca să aibă capital.

CUM SE FACEAU VERIFICARILE

D. GOGU DUMITRESCU, inspector financiar, unul din anchetatorii gestiunii Monitorului: Intre începutul anchetii şi sinuciderea lui Tomescu martorul a făcut şi o verificare lui Petcu. Cu acest prilej a constatat că se făceau două feluri de încasări. Or, acest fapt era contra legii contabilităţii, care prevede o singură încasare, ori cât de mare ar fi întreprinderea. In prima zi a constatat un surplus de 6000 lei, pe care Petcu nu-l putea justifica, dar care provenea din mandatele pe cari le încasa Tomescu. Martorul s'a arătat surprins de această manieră şi atunci Petcu i-a prezintat o decizie scrisă şi semnată de Tomescu, însoţită de un referat al lui Petcu Vasiliu, purtând un număr de eşire cu ştampilă oficială. Decizia de altfel avea caracterul unui răspuns la un referat. Era surprinzător faptull că atât referatul cât şi decizia purtau acelaş număr. In această decizie se spunea categoric că sumele mai mari se vor reţine de Tomescu, pentru a face faţă plăţilor curente. Fălcoianu ar fi putut să dea delegaţie, pe răspundere personală, până când ar fi luat avizul ministerului de interne.

FALCOIANU răspunde că avea o delegaţie generală de la toţi miniştrii, cari s'au perindat la interne, de-a lua orice măsură va crede de cuviinţă.

MARTORUL arată că nu cunoaşte această delegaţie, dar crede c'ar fi fost prudent să ceară autorizarea ministerului, pentru descărcarea sa proprie.

CUM SE FURA

In altă ordine de idei martorul explică mecanismul în care se operau fraudele şi cari se rezumă în două cuvinte: ordonanţele se evaporau la arhivă, fără ca suma încasată să se treacă în registru.

PROCURORUL: Se adoptase sistemul să nu ştie dreapta ce face [illegible]

[illegible] MARTORUL în continuare arată că pentru a se verifica întinderea fraudelor a fost nevoie să se ceară relaţiuni autorităţilor asupra ordonanţelor trimise Monitorului, încă din 1919. Toate sumele cari reies din ordonanţă că au fost încasate, fără a fi înregistrate aceasta înseamnă fraudă. Ceeace este cazul cu Tomescu, care a semnat şi care deci se chiamă delapidator. In ordinea generală sunt ordonanţe semnate de d-nii Tomescu, Petcu Vasiliu, Fălcoianu şi Coculescu. Evident, în raportul nostru pe toţi i-am consacrat cu termenul legal, dar a fost rolul instrucţiei să discearnă pe vinovaţi.

In ce priveşte gestiunea lui Petcu, martorul arată că sa'u acceptat ca bani efectivi o sumă de chitanţe, cari nu erau scadente. Cele vechi, nu mai reprezentau aconturi date de Tomescu asupra legii.

FALCOIANU face observaţia că Tomescu se apăra, acuzându-l pe el şi aruncând vina totdeauna asupra sa.

MARTORUL arată în continuare că frauda este fraudă, chiar dacă gestionarul lasă chitanţă, dar ia banii efectiv.

FALCOIANU, intervine şi spune că nu mai este dator nimic, întrucât diferenţa se acopere cu leafa ce are de primit pe timpul cât a fost suspendat din serviciu, în cazul când va fi achitat de justiţie.

MARTORUL: Pe baza chitanţelor Fălcoianu rămâne descoperit cu circa 4 jumătate milioane, dar nu poate şti dacă s'au cheltuit, ori, nu. Cât priveşte calificarea de delapidator i se dă pentru ordonanţele semnate, dar neînregistrate. Din totalul de 56 milioane, asupra lui Fălcoianu revine numai 1 milion jumătate.

Cât priveşte administraţia Monitorului, era acolo o confuzie, încât săracul Petcu, nici nu ştie ce rost are el acolo

Depun apoi mărturii favorabile lui Petcu d-nii avocat Sidor, Nic. Tănăsescu, d-na Ştefania Constantinescu, d-na Ecat. Arţăreanu şi d. Iancu Drăgulănescu

Mai depun d-nii Ilie Petrescu şi AUGUSTINO MORSIANI, antreprenorul vilei lui Fălcoianu, care a dat amănunte asupra lucrărilor acestei vile.

D. avocat STERIADI a fost împreună cu Fălcoianu în cursa de automobile, iar la 4 Iunie, când au aflat căderea guvernului, se aflau la Călimăneşti.

Mai rămân câţiva martori pentru şedinţa de Sâmbătă 10 Martie, când procesul a rămas în continuare.

—xox—

Pentru d. general Nicoleanu

De multă vreme, nefericiţi pietoni ai Capitalii sunt terorizaţi de desmetica pasiune de viteză a câtorva cioclovine, ce lăsau deschis eşapamentul pentru a ne asurzi urechile şi a trasa o dâră de fum în urmă. Am putut identifica pe unul din aceşti derbedei ai vitezii. Maşina de culoarea galbenă, format sport, poartă numărul 2939. D. gen. Nicoleanu să stabilească disciplina şi pentru aceşti spilcuiţi ai protipendadei cultivatoare de găetani.

—xox—

Şedinţa Consiliului comunal de Verde

Eri s'a ţinut la primăria sectorului de Verde, o şedinţă de consiliu sub presidenţia d-lui primar Mincu.

Jalnica Besofonului tragodie

Brăila. — In urma scandalului petrecut în ultimele două ședințe ale consiliului comunal în cari abia a putut să treacă proectul liberal pentru crearea unei societăți de cointeresare cu scopul de a acapara uzina electrică și de a specula comuna și populația brăileană, d. Leonte Moldovanu — besofonul, s'a decis să-și trteze amicii politici.

Se știe că o parte dintre consilierii liberali au absentat de la ședință, iar alții au fugit chiar din ședință pentru a nu se încărca cu o grea răspundere.

Toți acești partizani ai regimului, d. Leonte-Besofon, i-a chemat acasă și le-a pus în vedere că i-a fuscris în cartea neagră.

Ei vor fi îndepărtați din toate situațiile pe cari le au.

Prin acest act d. Moldovanu încearcă să restabilească disciplina din partid și autoritatea sa de șef care a început să se clatine.

O scenă violentă a avut loc între d-nii Leonte Moldovanu și Radu Portocală și Eugen Stănescu, care după memorabila ședință i-au declarat că nu-și asumă răspunderea procesului intentat de fostul consiliu contra dizolvării, cerând să ia parte și d-sa la desbateri.

D. Moldovanu care se angajase ca joi, ziua desbaterilor procesului dela Galați să fie la Cameră spre a răspunde d-lui N. Orășanu, în chestia iluminatului, — căci interpelarea urma să se desvolte joi — amenințat astfel, a telegrafiat d-lui I. G. Duca să amâne, interpelarea pentru a se duce la Galați.

Fapt cert este că în urma ultimelor evenimente petrecute, d. Moldovanu-Besofonul și-a pierdut complect busola.

D-sa a comunicat că așteaptă mai întâi sentința procesului de la Galați, pentru că dacă aceasta ar fi defavorbilă, întreg proectul său privitor la acapararea luminei, ar cădea în baltă și n'ar mai răspunde interpelărei făcute de frontașul opoziționist.

Procesul fostului consiliu comunal din Brăila

Atacerile luminoase ale besofonului amenințate

BRAILA. — In fața Curței de Apel din Galați, prezidată de d. consilier Bogdan, s'a înfățișat procesul intentat de fostul consiliu comunal din Brăila, ministrului de interne în contra abuzivei dizolvări.

După mai multe înfățișări, procesul sa judecat, alaltăeri, în fond.

Au pledat din partea ministerului de interne, d. avocat A. Lascarov; din partea Primăriei d-nii Radu Portocală, Eugen Stănescu și Leonte Moldovan-besofonul, susținând că ministerul a făcut un act de guvernământ prin dizolvare și că motivele din raportul de anchetă ar fi temeinice.

Din partea consiliului dizolvat au vorbit d-nii Virgil Grossu, decanul baroului Brăila, d. Vărănv, Preda Duchiade și C. Vasilan.

Aceștia au spulberat, rând pe rând argumentele destul de slabe juridicește aduse de avocații ministerului și actualului consiliu, cerând anularea decretului de dizolvare.

Atât avocații ministerului cât și avocații actualului consiliului s'au găsit într'o poziție lamentabilă de inferioritate față de adversari.

Desbaterile s'au închis la ora 7 seara. Pronunțarea se va da în ziua de 9 Martie.

A asistat foarte multă lume politică din Brăila și Galați care așteaptă sfârîmarea actului abuziv săvârșit de ministrul de interne.

UN BOBARNAC BESOFONULUI

Din ordinul d-lui Leonte Moldovanu-bosofonul, clubul partidului poporului din localitate, a fost închis.

In urma intervențiilor făcute pe lângă d. I. G. Duca, de d-nii Gr. Trancu-Iași și d. Teianu, șeful organizației averescane din Brăila, a dat ordin prefectului să autorizeze imediat redeschiderea clubului.

Incidentul dela Ministerul Instrucției

Directorul școalei de meserii din Noua Suliță-Hotin mai tare ca miniștrii.- Prefectul și parlamentarii din Hotin își dau demisia.-- Dr. Angelescu oscilează și totuși rezistă

La ministerul instrucțiunei în cabinetul d-lui ministru Angelescu s'a petrecut un incident puțin obișnui, între parlamentarii și prefectul județului Hotin, și ministrul instrucțiunei.

UN DIRECTOR DE ȘCOALA CA NIMENI ALTUL

In orășelul Noua Suliță din județul Hotin este o școală de meserii în fruntea căreia se află director un anume Niculescu.

Această demnitate pentru Niculescu, a fost dela începutul venirei lui acolo, un mijloc de teroare pentru populație.

Inaintea lui Niculescu nu mai există vreo autoritate superioară

Distracția lui obișnuită este să împuște câinii oamenilor, să înjure, să facă într'un cuvânt pe nebunul, cu zeci de procese în spinare.

O regiune întreagă terorizată astfel, a făcut fel de fel de intervenții pentru ca Niculescu să fie înlăturat, însă toată sbuciumarea a fost zadarnică.

Ca să dovedim cu un exemplu ce ilustrează definitiv omul și situația de acolo, cităm cazul când d. Guță Tătărăscu, subsecretar de Stat, cu încă alți fruntași liberali, ducându-se în acea regiune și gându-le populația înainte și plângându-se de mizeriile ce-i le face Niculescu, d. subsecretar de Stat a dat ordin să li se facă dreptate, între altele, mutându-se un gard al școalei.

Niculescu i-a răspuns subsecretarului de Stat: *„d-ta să poruncești la ministerul d-tale, nu la mine"*. D. Tătărăscu înapoindu-se la București, s'a dus la ministerul de instrucție și a cerut imediata înlocuire, dar ea nu s'a întâmplat încă și e chestiune de ani de zile.

PARLAMENTARII INTERVIN

In repetate rânduri parlamentarii din Hotin au făcut reclamații la ministerul instrucțiunei.

Un dosar voluminos există la acest minister numai în legătură cu faptele directorului Nieulescu.

Văzând că pe calea corespondenței nu reușesc, au intervenit personal, dar aceste demersuri au avut acelaș rezultat.

CE SPUNE D-L PURCARU ?

Chestiunea directorului școalei de meserii dela Noua Sulița ni s'a reclamat și nouă, presei. Nu am făcut însă caz de ea, bănuind la început că ar fi vorba de interese politice locale, pentru plasarea unui liberal.

Ne-am interesat personal la d. Purcaru, directorul general al învățământului profesional și d-sa ne-a dat informații care concordă cu cele date de parlamentari.

Atât numai, adaugă d. Purcaru: Păcat că e un om muncitor. A ridicat școala, dar e... alăturea cu drumul.

Inlocuirea lui era hotărîtă, însă nu se găsește persoana care să ia direcția, întrucât la acea școală singur Niculescu are studii superioare.

INCIDENTUL MINISTRULUI CU PARLAMENTARII

Dar, parlamentarii localnici, sub presiunea populației n'au voit să știe de asemenea lucruri și de aceea s'au prezintat în frunte cu prefectul, d-lui ministru Angelescu, erându-i imediata înlocuire a lui Niculescu.

Prefectul de Hotin este d-nul maior Florescu, fost și subt averescani și d-rul Angelescu l'a întâmpinat pep refect cu aceste cuvinte: D-ta ești averescan. Prefectul i-a răspuns: Am fost numit prefect prin intervenția d-lui Tătărăscu, și eu l-am scos senator rândul trecut.

Dar dacă se pune astfel chestiunea d-le ministru, demisia mea vă stă la dispoziție.

Parlamentarii hotineni s'au grăbit să-și anunțe și ei demisiile din partid și din parlament. In fața acestei situații, d-l ministru dr. Angelescu a devenit mai conciliant și chemnâd pe d-l Purcaru a dt dispoziție ca Niculescu să fie chemat telegrafic și să i se aranjeze o altă situație.

Probabil că de data aceasta i se va d satisfacție și d-lui subsecretar de stat Guță Tătărăscu.

INFORMATIUNI

Abonamentele la „Curentul"

LEI 700 pe an
„ 350 „ 6 luni
„ 200 „ 3 „

Pentru Bănci, Instituțiuni și Administrații Publice, 1000 anual.
Pentru străinătate, un an 1700; 6 luni 850; 3 luni 500.
Abonamentele încep la 1 și 15 ale fiecărei luni.

MUNICIPALE

Membrii delegației permanente. se vor întruni în ședință Miercuri 7 Martie ora 10 dimineața, sub președinția d-lui dr. I. Costinescu, primarul municipiului.

Sâmbătă, 10 Martie, ora 10 dimineața se întrunește la Primărie, consiliul general al municipiului Capitalei, sub președinția d-lui dr. I. Costinescu.

BISERICEȘTI

Luni, 5 Martie cor. ora 10 jumătate dimineața, se deschid cursurile Academiei de muzică religioasă, înființată pe lângă Sf. Arhiepiscopie (Mitropolie) a Bucureștilor, în localul școalei de cântăreți.

STUDENȚEȘTI

Cercul studențesc romanățean, ține adunare generală extraordinară azi Duminică, 4 Martie ora 2 jum. p. m. în localul liceului Sf. Sava.

Cercul studenților bucovineni și-a ales următorul comitet executiv: Președinte: Dâncoreanu Lazăr; vice-președinte: Dumitru Aureliu; secretar general: Roman Iosif; cassier: Tisu Mircea; bibliotecar: Iancu Victor; secretar de șed.: Vaida Mihai; membri: Radu Simion, Piso Pompiliu, Dumitru Iosif.

Comisia de censori: pres.: Săroșlan Teofil, membri: Cărăbașiu Titu, Ilie Gheorghe.

Cercul studențesc Chișinău ține adunarea generală azi Duminică, 4 Martie, ora 3 p. m., în localul societății studenților în medicină. Ordinea de zi: «Deschiderea căminului.

Societatea studenților în medicină veterinară, ține adunare generală, în ziua de 5 Martie, la ora 8 jumătate, în sala amfiteatrului Facultății. La ordinea de zi: Depunerea mandatului comitetului.

Membrii cercului studențesc «Teleorman» sunt rugați a lua parte la adunarea generală extraordinară din 4 Martie a. c., ora 3 p. m., în localul liceului «Sf. Sava», la ordinea zilei fiind: depunerea mandatului și alegerea comisii de verificare.

Membrii cercului academic bănățean sunt rugați a lua parte la Adunarea ordinară ce se ține azi Duminică 4 Martie a. c. în amfiteatrul Institutului Babeș, la ora 4 p. m.

Cercul studențesc „Târnava Mare" va depune mandatul și va alege comisia de verificare în adunarea generală din 4 Martie a. c., ora 2 p. m. la liceul Sf. Sava.

Cercul studențesc „Târnava Mică" ține adunare generală azi Duminecă 4 Martie a. c., ora 2 jum., în localul Facultății de Medicină Veterinară.

Asociația studenților Academiei comerciale ține adunare generală ordinară în mod irevocabil Luni 5 Martie a. c. ora 8 jumătate seara în amfiteatrul I sub președinția d-lui profesor Gh. Alessceanu cu următoarea ordine de zi: Depunerea mandatului și alegerea noului comitet.

La această adunare nu pot lua parte decât membrii cari sunt în curent cu cotizația pe anul 1927-28.

Comitetul cercului studențesc covurluian a convocat azi Duminică 4 Martie 1928, la ora 6 p. m., la d. M. Bradea, str. Carol Daviila 84.

Cercul saudențesc „Roman Vodă" din Roman ține adunare azi Duminică 4 Martie a. c. ora 2 jum. p. m. la sediul Centrului.

Societatea studenților la fizico-chimice și-a constituit următorul comitet: Președinte: d. A. V. Dimitriu; vicepreședinți: d-ra Elena Miron și d. Alex. Petrescu St. Dan; secretar general: d. Alexandru Ionescu-Dicu; casier general: d. Gigi Theodorescu; secretar de ședință: d. Ion Stănciulescu; bibliotecar: d-ra Zenobia Popa; membri în comitet: d. Dumitru Popescu și d. Nicolae Antofie.

Cercul studențesc prahovean ține adunare generală Luni 5 Martie a. c., ora 9 seara, la sediul său din aleea Sebastopol 29.

Cercul studențesc „Iakomița" aduce la cunoștința membrilor săi, că azi Duminică 4 Martie a. c. ora 2 jum. p. m. va avea loc adunarea generală pentru alegerea noului comitet, în localul liceului „Sf. Sava".

Cercul studențesc sibian ține adunare generală azi Duminică, 4 cor. la orele 2 jum. p. m. în localul liceului „Sf. Sava".

ȘCOLARE

Expozeul la legea învățământului secundar, d. dr. Angelescu ministrul instrucțiunii publice, îl va face presei, Luni, odată cu depunerea proectului de lege la Cameră.

D-ra dr. Elvira Antoniu a fost numită conferențiară la școala de horticultură dela Curtea de Argeș.

DIVERSE

In ziua de 23 Martie se va ține la Ministerul Agriculturii, examenul pentru institutorii suplinitori cari urmează să depună examen pentru titlu de institutor agronom provizoriu.

Comisia pentru reprimarea fraudelor în vinicultură s'a întrunit în două zile la direcția viticulturii aplicând sancțiuni unor falsificatori de vinuri.

D. D. Săndoi și d-ra Ontaru au fost numiți asistenți suplinitori la școala superioară de agricultură dela Herăstrău; iar d-nii Meltzer și Rasov, la academia agricolă din Cluj.

In Vlăsia prefectului Eduard Castano

Tăcere misterioasă. -- O glumă, care poate desvălui multe alte seriozități. -- Cai și iepe

D. maior Ed. Castano, prefectul județului Lăpușna nu răspunde la întrebările precise ce i-am pus, privitor la grave și condamnabile incorectitudini ce s'ar fi săvârșit la prefectura condusă de d-sa.

Dar dacă a amuțit prefectul nu înseamnă că trebue să amuțească și ministerul.

Deși dela relatarea faptelor au trecut câteva săptămâni, ministerul nici până astăzi nu a luat vre-o măsură contra acestui prefect incorect, nici nu a instituit cel puțin o anchetă care confirmând faptele relatate de noi, să ducă le demiterea prefectului de Lăpușna, maiorul Ed. Castano.

LIPSA DE TACT A SATRAPULUI

Pentrtu a demonstra și mai bine lipsa lui de tact vom arăta unul din faptele săvârșite de d-sa, pentru ca opinia publică să-și facă o ideie despre acela care ocupă postul de prefect al unui județ important cum este capitala Basarabiei.

D. CASTANO SE AMUZA

La începutul lunei August 1927, sosind în țară ziaristul francez Le Fevre, este trimis să viziteze și Basarabia, însoțit fiind de d. E. Titeanu, actualul director al Agenției „Rador", cu ordinul expres al d-lui ministru I. Duca, de a i se arăta tot ce este mai frumos în Basarabia.

Cinstea de a'l însoți pe ziaristul francez, i-a revenit desigur d-lui maior Ed. Castano, pe care toți, cei ce nu-l cunosc, îl consideră de o deșeptăciune rară.

Ce credeți că a găsit d. Ed. Sastano, de cuviință să-i arate ziaristului francez?

Nici mai mult nici mai puțin decât atacul unei bande de tâlhari.

După o noapte petrecută la mănăstirea Gărboveț, d. maior Ed. Castano, prindeo ideie: de a inscena un atac al bandei vestitului Cocoș (căci acesta era pe-atunci la modă). Zis și făcut. In zorii zilei, d. Castano chemă 2 jandarmi și îmbrăcându-i în haine țărănești le dă ordin de a se instala la marginea pădurei de lângă mănăstire cu consemnul de a opri mașina ce va eși din mănăstire și a inscena un atac.

Când mașina în care se aflau ziaristul francez și d. Titeanu, a fost zărită de jandarmii d-lui Ed. Castano, travestiți de el în bandiți, aceștia au început să tragă focuri de armă în aer. Desigur că mașina s'a oprit și atunci „bandiții" au dat ordin celor cari se aflau în mașină de a ridica mâinele sus și au început percheziționarea mașinei. Atât Le Fevre cât și E. Titeanu, galben la față și tremurând au ridicat mâinile în sus, așteptând cu groază începerea operațiunei de percheziție corporală.

Deodată apare și a doua mașină cu prefectul Ed. Castano și un căpitan de jandarmi, se oprește lângă prima mașină și prefectul dă ordin de încetarea comediei, despre care Le Fevre spunea că este o mojicie și o bătae de joc.

Astfel stând lucrurile, avem dreptul de a ne întreba dacă d. I. Duca ministrul de interne aprobă astfel de „glume" din partea subalternilor săi și, dacă aprobă, credem că o decorare a d-lui Ed. Castano, se impune.

•

Și acum să trecem la înșirarea de noi fapte, socotite de noi ca incorecte și săvârșite de d. maior Ed. Castano.

CAI ȘI ARENDE

D-l Ed. Castano, confundă fcarte adesea ori averea sa personală cu cea publică.

Astfel d-sa ține în grajdul prefecturei câțiva cai aparținând surorei sale, cai car iconform ordinului său expres sunt hrăniți și îngrijiți de vre-o 4 luni, mai bine decât caii prefecturei.

PUNCTUL TOGATIN

Rugăm pe d. Ed. Castano să ne răspundă, dacă poate, ce este cu acești cai și pentru ca să nu-l supărăm prea mult pe ziua de azi, îl mai rugăm să răspundă ce este cu darea în arendă a punctului agronomic Togatin, de ce s'a aprobat oferta d-lui Untilov, când un ult furnizor Olănescu a oferit o sumă mai mare.

Nu așteptăm răspunsul d-sale fiindcă nu poate răspunde, ori câtă doză de cinism ar avea.

Iar noi n'am terminat. Și nu vom termina până când nu-l vom vedea scos dela prefectură.

—xox—

Regele Alexandru la Paris

Belgrad, 3. (Rador). — Ziarele jugoslave anunță că Regele Alexandru va pleca la Paris pentru o consultație medicală.

O stare de lucruri care trebuie să înceteze

In atenția autorităților din Ardeal și a guvernului

Nu e întâia oară când atragem atenția guvernului, asupra campaniei sistematice ce o duce împotriva statului românesc, *o parte* din presa minoritară din Ardeal.

Incurajați de această campanie, funcționarii minoritari din Ardeal, uitând că trebuie să respecte ordinele în vigoare, continuă să vorbească chiar în cursul serviciului în limba maghiară, iar când li se face observație au o atitudine ofensatoare față de limba românească.

In orașele de la granița apuseană exemple de acestea se pot da în fiecare zi.

Cu toate ordinele repetate ale autorităților superioare de la București, în cele mai de seamă oficii de stat cum sunt de exemplu poșta, calea ferată, administrația financiară, limba românească e înlocuită cu cea maghiară.

Nu mai insistăm asupra diferitelor inscripții ungurești pe afișele spectacolelor care dăinuesc în liniște la adăpost de orice risc, sub îngăduința sau neglijența autorităților. Și aceasta nu numai în orașele înstrăinate de la granița apuseană, dar chiar în Clujul românesc, Metropola Ardealului. Așa sunt de exemplu afișele lipite pe tate chioșcurile de ziare și placardele de afișaj, tipărite în întregime în limba maghiară ca și cum reprezentația s'ar da la Budapesta.

Pe de altă parte ținem să remarcăm că chiar atunci când textul maghiar e tradus, traducerea făcută reprezintă în majoritatea cazurilor o adevărată batjocură a graiului nostru.

Se luase odată măsura să se controleze aceste traduceri, există diferiți inspectori de arte și culturali în sarcina cărora ar trebui să cadă acest control. Ce fac, unde sunt, care e activitatea acestor domni cu lefuri și diurne grase și cu permise libere pe C. F. R.?

Condamnând această nepăsare și îngăduință credem că fiecare minister e dator să reamintească autorităților pendinte din Ardeal să aplice fără restricție legea în ce privește întrebuințarea altei limbi decât cea românească în serviciul Statului și să dispună un sever control al afișelor, inscripțiilor și diferitelor traduceri de firme etc. din alte limbi în limba românească

In acelși timp opinia publică românească e datoare să semnaleze autorităților și presei românești orice amănunt în legătură cu această stare de lucruri care nu poate fi decât dăunătoare pentru interesele statului român.

Corpurile Legiuitoare

Ședințele dela 3 Martie

CAMERA

Ședința se deschide la ora 3,15, sub președinția d-lui N. N. Săveanu.

Pe banca ministerială d-nii: I. G. Duca, Lapedatu, Dumitriu, C. Angelescu, C. Brătianu, Cipăianu.

D. A. BRUDARIU desvoltă interpelarea pe care o dăm în altă parte a ziarului.

D. N. N. SAVEANU, președ., roagă pe d-nii deputați să fie mai scurți în cuvântările lor.

D. dr. SC. SKUPIEWSKY (majoritar), adresează d-lui ministru al instrucției o comunicare în care îi roagă să ia măsuri pentru refuflințarea celor două clinice desființate din cauza unui incendiu întâmplat anul trecut la spitalul Colțea.

D-l CAZACLIU (maj). întreabă pe d. ministru de interne dacă cunoaște că în Basarabia au fost omiși dela cetățenie romîni mii de sătenî.

Aceștia nu știu căile de atac și de acea cere să se înființeze o comisie pentru cercetarea lor.

D-l I. G. DUCA (ministru de interne) declară că are cunoștință de chestiune și că va trage-o.

D-l D. G. BULAT (maj.) semnalează mai multe comunicări cari sunt parazitare pentru că au avut norocul să aibă terenuri în-tinse în apropiere, în dauna altor comune mai mici.

Mai întreabă pe d. ministru de război ce se face cu acele „prisoseri" de efectiv".

D-l BREZEANU (opoz.) întreabă pe d-l ministru al muncei despre o sumă de 120.000 lei plătită drept chirie — la Ploești — pentru un imobil pe care nu-l ocupa.

D-l RAUCA RAUCEANU (majoritar) semnalează că din arhiva primăriei Sf. Gheorghe s'au sustras acte sub guvernarea partidului poporului.

D-l IONEL LUPESCU (naț.-țărănist) cere să nu se întârzie avansarea unor funcționari C. F. R.

D-l PAUL ARPAD (maghiar) roagă pe d-l ministru de Justiție să scoată din vigoare jurnalul consiliului de miniștri prin care concordatul forțat este suspendat.

D-l D. R. IOANIȚESCU (naț.-țăr.) întreabă pe d-l ministru de interne cum se explică că sătenii dela Tulcea sunt împiedecați să vie la Galați unde partidul național-țărănesc are o întrunire azi.

D. I. G. DUCA, ministrul de interne, declară că de data aceasta, și fiind dată forma parlamentară în care s'a adresat d. Ioanițescu, d-sa va răspunde.

LA LEGEA CLASĂRII

Se intră în ordinea de zi. Se dă cuvântul d-lui Mihalache.

Legea standardizărei

Critica d-lui Ion Mihalache

D. ION MIHALACHE (naț.-țăr.): Standardizarea cerealelor, un punct din programul partidului național-țărănesc, vedem că azi este un punct ce caută să se realizeze în programul partidului liberal.

Proectul vine cu măsuri urgente și categorice pentru înființarea societăților de care ar avea nevoie standardizarea.

Reforma agrară ce s'a făcut în Canada, nu va putea avea aplicare la noi.

CELE DOUA SISTEME DE STANDARDIZARE

In teorie vorbind sistemul american e mult superior sistemului european.

Nu se poate avea încredere nici în posibilitățile societății de înmagazinare și nici sătenii nu au încredere în legea standardizării.

In Canada exista proprietatea mijlocie, sunt numeroase considerațiuni cari îndreptățesc înființarea unui regim de standardizare.

Sistemul american nu a fost încetățenit în Europa, condițiunile de muncă fiind altele. Greșit s'a spus că sistemul american este superior ca producție. In America grâul superior nu se standardizează ci se vinde în saci sigilați. Sub raportul producțiunei America nu stă mai bine ca Europa. In fruntea țărilor care trebuesc date ca model este Germania care în ordinea exportului vine după Canada. Nu îmbunătățirea producției a fost legea standardizărei în America ci îmbunătățirea mijloacelor de transport. Până când vom intra în normal vom avea și noi o criză agricolă. Grânele noastre sânt cotate și azi bine în străinătate. După noi vine Ungaria. In mod tendențios se susține că este nevoe de standardizare, se urmărește pur și simplu comercializare.

Pentru ce nici unul din Statele europene nu a adoptat standardizarea? Din lipsa transporturilor pe apă, mijloacelor de transport pe c. f. r. nu se poate veni cu această lege. Aveți ca scop formarea unei societăți care să ia averea Statului și să o treacă în patrimoniul ei! Sânt beneficiare cooperativele și băncile populare?

CE URMAREȘTE GUVERNUL

Știm noi cum ați evoluat averea Statului. Ați batjocorit-o! Se vor creia societăți, dar ele vor fi sucursalele dv., sub conducerea dv. Membrii societății cari fac selecționarea cerealelor, au o compoziție din care sânt înlăturați reprezentanții băncilor populare. In mod calculat se urmărește înlăturarea reprezentanților băncilor populare și a cooperativelor sătești.

In numele intereselor micilor agricultori, în expunere d. Tancred își insușește sistemul canadian.

Sistemul Tancred este sistemul de afaceri. Sunteți lipsiți de pudoare, când susțineți că băncile populare nu au voe să facă comerț. Sistemul canadian, modificat în 923, este bazat pe sistemul cooperatist.

D-sa aduce sistemul canadian în România, dar isgonește băncile populare. Este vorba de technica comerțului de cereale, și ea nu se poate aplica în Europa și nici în România.

La noi clasarea se face la port, unde să se facă operațiile de curățire iar clasarea să se facă nu în prezența lui.

Sistemul german a rezolvit tocmai această parte a controlului.

Cerealele reprezintă aproape ba nul gata. In definitiv cu warant sau fără, de sunt bani în țară, găsești.

In Germania producătorii sunt cooperatizați și ei contribuie la construirea acelor magazii.

BIUROCRATIZAREA AGRICULTURII

Prin acest proect se va biurocratiza agricultura și veți subjuga pe producători. Degeaba veți umbla cu polițiști după agricultori. Veți descuraja pe agricultori. Noi nu avem o criză de comerț, ci o criză agricolă. Până acum ați avut tâmpe prohitive și acum veniți cu americanizarea agriculturei. Nu v'ați gândit că mărirea producției este în legătură cu uneltele de muncă? Când puneți o taxă mai mare pe o vânturătoare decât pentru un automobil, cum vreți să se mărească producția?

Asi veniți și recunoașteți că sunteem o țară eminamente agricolă, când acum câțiva ani d. V. Brătianu a spus că ne-am pierdul caracterul agricol și că ne-am industrializat. (Apl.).

Construcția dv. are un caracter specific pur de trust — care urmărește la început mai puțin beneficiile ei mai mult acapararea bogățiilor, asigurându-vă prin aceasta și stăpânirea politică.

Ați făcut numeroase cointeresări și azi vă gândiți la cel mai bogat izvor de bogăție națională. Ați înțeles că subjugarea nu se poate face pe altă cale decât comercializând agricultura și devenind astfel stăpâni pe căile de comunicație și deci soarta lor.

GUVERNUL COMITE UN RAPT

Săvârșiți un rapt la adresa bogățiilor țării și este cu atât mai grav cu cât veniți în mod perfid să spuneți că voiți să ajutați agricultorii.

Noi nu vă urâm ca oameni, noi urîm perfidia. Evanghelia lui Christos nu biciuește mai mult decât lăcomia și perfidia.

Mergeți înainte; din excesul răului va eși binele. Ați atacat averile individuale. Va găsi în el poporul, acesta să spargă tiparele înguste în care vreți să îmbrăcați viața acestui popor. (Vii aplauze la opoziție).

Se dă cuvântul d-lui Mazilu (lupist) dar Camera ne mai fiind în număr ședința se ridică la ora 6.15.

Luni la ora 3 ședință.

Senatul

D. I. Purcăreanu a deschis ședința la orele 3 jum..

Nici un domn ministru pe banca ministerială.

După citirea și aprobarea sumarului ședința a fost ridicată, d-nii senatori trecând la lucrări în secțiuni și comisiuni.

Viitoarea ședință Luni la orele 3 d. a.

—xox—

Desvelirea statuei lui Eminescu la Iași

IAȘI 3. — Senatul Universitar a fost convocat pentru săptămâna viitoare ca să se pronunțe asupra cererii făcute de Ateneul popular Păcurari și a se fixa locul unde să se așeze statuia lui Eminescu.

—xox—

Primul succes al „Curentului" în Basarabia

Chișinău, 3. — Acum câtva timp într'o serie de articole, documentate am arătat o parte din fărădelegile săvârșite de administratorul financiar din Chișinău Alex. Slăvescu.

Ca rezultat al campaniei noastre d. Slăvescu a fost mutat pe cale disciplinară la Cetatea Albă. Știrea mutării d-lui Slăvescu a fost primită cu o vie satisfacție de toate cercurile locale. Opinia publică consideră însă faptul mutării insuficient și așteaptă sancțiuni penale.

Ministerul de finanțe și-a făcut în parte datoria. Așteptăm acum și gestul ministerului de interne în ce privește pe d. Eduard Castano prefectul județului Lăpușna ale cărui grave incorectitudini le-am semnalat în mai multe rânduri.

VIATA ECONOMICA

Săptămâna financiară

Bursa. Imprumutul extern. Tariful vamal. Străinătatea şi noi

Fermitatea Bursei de valori, începută săptămâna trecută, a luat proporţii serioase.

In compartimentul rentelor mişcarea a fost simţitoare. Renta împroprietăririi s'a urcat de la 61 la 66; Urbanele Bucureşti de la 58 la 62. Creşterea-i de 10 la sută.

Şi mai viguroasă a fost mişcarea la bancare şi industriale.

Cităm: Banca Românească dela 1000 la 980 ex. cupon, Banca Blank dela 1160 la 1200 ex. cup., deasemenea Banca Naţională, continuă urcarea dela 6600 ex. cupon la 6800.

In compartimentul acţiunilor industriale s'au urcat, între altele. S. T. B. dela 850 la 1350, adică aproape 60 la sută; Reşiţa dela 615 la 725, adică 20 la sută.

Nici-un progres la petrolifere, asigurări, navigaţii.

In rezumat, o săptămână fermă, cum n'am mai avut de 2 luni de zile.

Cauza? Pe cât pare, cumpărături în contul străinătăţii. Dacă faptul se confirmă, desigur că fermitatea se va menţine.

*

Cu toată atmosfera volt pesimistă, în ce priveşte împrumutul extern, se pare că — datorită d-lui Titulescu — îl vom obţine, dacă nu chiar l-am realizat, în parte.

Fermitatea din Bursă oglindeşte, credem, ceiace-i serios în această versiune.

Restul e coloratură politică şi aci nu ne interesează decât esenţa obiectivă a faptelor.

O redăm cu toată sobrietatea impusă de importanţa intereselor în joc.

Să notăm că leul, controlat de Banca Naţională, se menţine la 3.19 centime elveţiene.

Cu atât mai bine.

*

La ministerul de finanţe se discută, în comisia consultativă, tariful vamal de import pentru metalurgie ale cărui taxe ating sută la sută. Lucrările înaintează încet. După informaţiile, ce ni-se dau, reducerile noului tarif vor fi neînsemnate. Şi nu numai la metalurgie, dar la toate capitolele privitoare, la produse concurente cu ale industriei indigene. Interesele consumatorului sunt lovite fără cruţare. După tariful vamal al corupţiei administrative, vom avea astăzi tariful vamal al influenţei politice.

Tarife, care şi-au avut şi îşi au, bineînţeles, tariful lor:

Obiceiul pământului..

*

Chestiunea aceasta a tarifului vamal, care scumpeşte toate produsele, are o latură deosebit de gravă.

Cu abuzurile repetate în fixarea taxelor vamale de import viaţa se scumpeşte considerabil. Suntem cea mai scumpă ţară din Europa. De unde, multiple inconveniente.

Intâi, criza comercială internă, din cauza reducerii puterii de consumaţie a populaţiei.

Al doilea, imposibilitatea refacerii pe bază de investiţiuni rurale sau urbane, dotate de o rentabilitate normală. Ţăranul nu-şi poate cumpăra maşinile agricole, oraşanul nu poate clădi, deoarece preţurile fiind dublate, oricine simte că „toate sunt încă prea scumpe".

Al treilea, creiăm în interior un nivel de scumpete excesiv, care urcă preţul produselor exportabile, odată cu al mânii de lucru şi transporturilor. Nu putem concura străinătatea la export.

Al patrulea, nu reuşim să adaptăm nivelul preţurilor interne cursului actual al leului şi prin aceasta opunem piedici stabilizării viitoare.

Credem că e de ajuns ca fiecare să înţeleagă de ce am combătut şi vom combate cu înverşunare excesul taxelor vamale de import.

Nu se găseşte nici-un partid, care să îmbrăţişeze această teză, făcând din ea, mai mult decât un punct din program, dar principalul său merit din a e fi înfăptuit?

*

Marea dezbatere financiară din Camera franceză, care a luat sfârşit, precum se ştie, printr'un vot de încredere, în guvernul Poincaré, continuă să fie comentată de presa de specialitate.

S'a discutat cu acea ocazie oportunitatea compensaţiei prealabile a pierderilor pricinuite rentierilor de apropiata devalorizare a francului. In ajunul alegerilor, Poincaré s'a ţinut în rezervă. Dar e limpede că stabilizarea legală va trebui să preceadă oricarei preocupări de despăgubire a rentierilor. Contrar, operaţia însăşi ar fi periclitată.

E ceiace suntem nevoiţi s'o spunem, cu durere, numeroşilor solicitatori şi corespondenţi, care ne asediează, rugându-ne să ne împotrivim devalorizării leului. Argumentul stării de fapt este singura dar cruda replică ce ne stă la îndemână.

Nu înseamnă însă că după stabilizare, problema salvării rentierilor nu se va pune şi la noi.

Vom fi atunci alături de dânşii, pentru a cere să fie ajutaţi.

O merită.

*

Mult mai importantă a fost o altă cerinţă prealabilă a stabilizării francului francez. Cerinţă de ordin material, aceasta.

Stabilizarea legală nu se va putea face înainte de a se fi comprimat cheltuelile bugetare în marginea coeficientului de 5 al devalorizării viitoare, ceiace nu-i deocamdată decât un deziderat. Şi, odată cu aceasta, ajustarea preţurilor interne sub paritatea acelnias coeficient. Problemă cu mult mai grea, se pare.

Franţa n'a rezolvat încă aceste probleme, cu toată politica financiară sănătoasă, pe care o practică de peste un an de zile, deoând a asigurat stabilitatea de fapt a francului francez, acumulând considerabile rezerve.

Noi, ne perdem vremea în sterile lupte politice, pe bază de ambiţii personale. Nu pregătim stabilizarea legală, prin mijloacele admirabile ale Franţei, care a profitt de elanul francului francez, pentru a emite franci contra devize, la un curs fix.

Dar mai ales, nu ne gândim de loc la celelalte condiţii obiective prealabile stabilizării legale. Condiţii pe care le aşteaptă azi şi un Poincaré: reducerea cheluelilor bugetare, prin favorizarea adaptării preţurilor la coeficientul la care voim să stabilizăm. Coeficientul de 30, în cazul nostru.

Şi proba cea mai bună o aveţi în preţul comenzilor de refacere a Căilor Ferate, care e îndoitul preţurilor mondiale, ca şi în coeficientul de 40 al taxelor vamale, care sunt atât de exagerate, încât dublează preţul mărfurilor importate.

Câtă deosebire între spiritul de metodă, cumpătarea şi disciplina, cu care-şi prepară Franţa stabilizarea legală şi nepricepere, încurcia şi dezordinea cu care ne închipuim noi că o pregătim.

Deplâng pe cei care-şi mai fac iluzii.

In asemenea condiţii stabilizarea nu poate reuşi.

Ricardo

Fraudele agrare din Banat

O bandă în frunte cu parlamentari încearcă să jefuiască pe ţărani de pământ. -- D. deputat AdrianBrudariu denunţă pe parlamentarii cari fac samsarlâcuri pe spinarea ţăranilor

O muncă de Sysif mă aduce necontenit la această tribună spre a denunţa abuzurile care se fac cu aplicarea reformei agrare în Banat şi Ardeal.

Judeţul Timiş Torontal şi Arad au fost binecuvântate cu un pământ roditor şi bogat.

De aceia apetiturile sunt mai mari acolo, şi speranţele de câştiguri necurate şi uşoare ale intermediarilor sunt şi mai grandioase.

Conchistadorii lucrează.

SAMSARII ROESC IN JURUL MINISTERULUI

In jurul ministerului d-lui Argetoianu roiesc profitorii şi corbii reformei agrare.

Profitorii îmbracă toate formele: Dela alesul naţiunii care la poarta ministerului îşi uită culoarea politică şi se desbracă de pasiunile de partid, până la înaltul funcţionar care îmbracă haina competinţei şi a studiilor de specialitate, toţi sunt mânaţi de interese personale şi se năpustesc cu furie ca lăcustele pe ogoarele mănoase, asupra loturilor ţăranilor îndreptăţiţi la împroprietărire cu care i-a înzestrat o lege, pe care o aşteaptă ei de 1000 ani.

Acum când poporul din Ardeal şi Banat se găseşte la o răspântie, curajul şi cinstea unui singur om, a d-lui Argetoianu, nu ajung, ori care i-ar fi proporţia.

Din mijlocul nostru, al acestei naţii, cată să se aprindă focul purificator, care să ardă tot gunoiul politic şi să taie giarele criminale cari se întind să sugrume existenţa şi viitorul a sute şi sute de sate româneşti.

340 DE ŢARANI GATUIŢI

La Moşniţa, jud. Timiş Torontal, un fost senator din guvernarea trecută, (Gropşanu N. R.), întovărăşit de un alt senator de acoperire din actuala guvernare (Obădeanu N. R.), bat în fiecare săptămână scările ministerului de agricultură şi încearcă să forţeze mâna d-lui ministru Argetoianu, ca să gâtuie 340 de îndreptăţiţi la împroprietărire cu familiile lor, furându-le lotul de împroprietărire.

Până acum d. ministru le-a răspuns că nu stă de vorbă cu samsarii de pământuri şi cu cioclii satului românese Moşniţa.

Eu îi voi demasca dela această tribună unde deocamdată le dau numai un avertisment.

SENATORI ŞI FEŢE BISERICEŞTI

La Comloşul Bănăţean şi Sân Nicolaul Mare, alt senator (Sever Ispravnic N. R.) împreună cu feţe bisericeşti, cu anumiţi avocaţi şi destui samsari au ruinat aducând la disperare pe cei 200 de membri ai Aleştei „Spiru Haret", căutând să tragă profit de pe urma legii pe care a făcut-o d. Argetoianu din iniţiativă proprie.

Este vorba de legea care permite schimbul şi defrişarea pădurei de lângă Mureş a obştei „Spiru Haret".

Şi după ce Consiliul de Administraţie din care face parte şi senatorul i-a jefuit de 25.000.000 lei, tot acelaşi senator şi-a stipulat onorar 2.500.000 lei pe care îi va scoate de la ţăranii din Obşte spunându-le că el a făcut această lege încercând cu cinism să compromită prestigiul băncei ministeriale şi al Statului.

CEA MAI PROASPĂTĂ ISPRAVA

a samsarilor cari mişună în jurul ministerului de agricultură este suspendarea execuţiei sentinţei de două ori definitive a Comitetului agrar în ceea ce priveşte expropierea a 640 jugăre pământ arabil din comuna Pustiniş jud. Timiş Torontal, proprietatea familiei Zoltan Ienovay.

Familia Ienovay posedă în Jugoslavia, unde locueşte, încă 2000 jugăre.

La Pustiniş posedau moştenitorii Zoltan Ienovy alte 2000 jugăre din care ei singuri au oferit spre expropriere 640 jugăre.

SENTINŢE DREPTE, DAR SUSPENDATE

După ce comitetul Agrar a hotărât de două ori expropierea făcându-se revizuire asupra sentinţei Comitetului Agrar iată că şi a doua sentinţă tot aşa de definitivă ca şi prima este suspendată pur şi simplu după ce s'a făcut schiţa de defalcare, dispoziţiul de parcelare, intabularea în cartea funduară a dreptului Statului şi împroprietărirea ţăranilor din Pustiniş, cu toate că d-l ministru Argetoianu a aprobat aceasta a doua sentinţă a Comitetului Agrar şi a ordonat urgenta executare.

Această dispoziţie arbitrară şi ilegală de suspendare a execuţiei scoate din posesiune 180 de îndreptăţiţi şi familiile lor din Pustiniş semănând rezmeriţa şi făcând din 180 de gospodari români, 180 de candidaţi la emigrare în Brazilia.

Viitorul regim vamal

HOTARARILE COMISIUNEI SUPERIOARE VAMALE

Eri dimineaţă a avut loc la ministerul de finanţe, o importantă şedinţă a comsiiunei superioare vamale, sub preşedinţia d-lui Vintilă Brătianu.

După ce s'au examinat lucrările întocmite de comisiunea specială vamală de pe lângă ministerul de finanţe, d. Vintilă Brătianu a cerut ca viitorul tarif vamal să aibe principiu general, scăderea taxelor.

D-sa a insistat asupra bunei armonii între toţi factorii de producţie pentru ca astfel, noul tarif să corespundă nevoilor economice ale ţării.

D. Vintilă Brătianu a accentuat asupra proteguirei agriculturei în general.

Noul tarif vamal va fi întocmit, aşa fel ca să fie în legătură cu stabilizarea pentru ca protecţiunile ce se vor acorda să fie reale, nu supuse fluctuaţiunilor; precum şi cu nouile convenţii internaţionale.

Pentru accelerarea lucrărilor, s'a numit o subcomisiune formată din d-nii I. Chinţescu, directorul general al vămilor, Cezar Popescu directorul general al industriei, Dumitrescu directorul general al comerţului şi un reprezentant al ministerului de domenii.

Inainte de a intra în vigoare noul tarif vamal, se vor consulta şi reprezentanţii Uniunei generale a Camerei de comerţ.

Membrii subcomisiunei instituite se vor întruni de două ori pe săptămână, Marţi şi Vineri.

C. A.

BURSA

3 Martie 1928

Leul a cotat la:

ZURICH 3.19

Incheeri oficiale

Bucureşti, 3 Martie 1928

Banca Albina	92
Banca Cerealiştilor	520
B-ca Naţională	6700, 25, 700, 675
Banca Românească opt.	995
Banca de Scont	500
Astra Română	3250
Banca de Credit	1180
Soc. Credit Minier	1380
Generala Petroliferă	220, 25
Petrol Block	430, 50, 60
Steaua Română	1600
I. R. D. P. opt.	540, 50, 55
Subsolul em. III	195
S. R. D.	795
S. T. B.	1250, 60, 70, 25, 20
Reşiţa	740, 25, 15, 30, 35, 40, 45
Reşiţa	740, 25, 15, 30, 35, 40, 45, 30, 25
Clăd. Rom.	890, 95, 900, 895, 905
Letea opt.	1060
Loc. Eftine	350, 45, 55, 60
Mica	745, 30
Renta Impr.	65.15, 65.10, 65 3/8
Scris. Urb. Bucur.	62¾, 62.65
Scris. Urb. Iaşi	60.90, 60¾, 60.80

SCHIMB

Bucureşti, 3 Martie 1928

Lira sterlină	795¾
Dolarul	162.90
Fr. francez	6.42
Fr. elveţian	31.43
Coroana cehă	4.83½
Renten Marck	38.96

Schimbul în străinătate

3 Martie 1928

ZURICH (Inchiderea)

Berlin	124.10
Amsterdam	209
New-York	5.19½
Londra	25.34.10
Paris	20.42½
Milano	27.43
Praga	15.39½
Budapesta	90.75
Belgrad	9.13
Bucureşti	3.19
Varşovia	58.20
Viena	73.17½

xox

Dreptatea Moţilor

Cluj, 2. — Pe ziua de 2 Martie s'a judecat de către Comisia agrară judeţeană recursul lui Tischer Mor în contra Moţilor.

Comisia agrară a respins recursul dând câştig de cauză Moţilor, cari au plâns de bucurie.

xox

Preţul sfeclei

Membrii comisiunei pentru fixarea preţului sfeclei, întruniţi în şedinţă sub preşedinţia d-lui Cezar Popescu, au hotărât ca preţul sfeclei ce se va vinde fabricilor în cursul anului 1928—1929, să fie de 11.480 lei vagonul.

Deasemeni comisiunea instituită, a hotărât ca restul de sfeclă de 17.70 la sută, rămas de anul trecut, să vândă fabricilor pe preţul de 4.480 lei vagonul.

Dacă zahărul produs depe urma acestei cantităţi de sfeclă nu va fi exportat, ci consumat în ţară, fabricile de zahăr vor plăti diferenţa de preţ, producătorilor de sfeclă.

Viaţa şi opera d-lui Fabre

De unde se vede cum a ajuns Fabre la I. A. R.

Cine a fost acest distins metec înainte de a veni la noi nu ne interesează, decât în măsura în care calităţile au fost puse în slujba defectelor.

Fost secretar particular al d-lui Nicaise, — administratorul delegat al uzinelor Lorraine-Dietrich — junele cavaler al industriei aeronauticei debarcă în ţara noastră în 1923, în primăvară.

FAŢIŞ ŞI PE FURIŞ

Faţiş purta barbă mustăţi şi oferta Lorraine-Dietrich pentru motoare.

Pe ascuns îşi aducea personalitatea care după cât ştim s'a arătat la timp.

Tot pe ascuns mai aducea şi oferta casei Bréguet — constructoare de avioane ce n'au nevoe de reclamă; — oferta nu a fost produsă la vreme ci abia la o lună după încheerea lucrărilor comisiunei anume instituită pentru examinarea ofertelor şi alegerea avioanelor şi motoarelor.

La data expunerii ofertei, Bréguet, cu care d-l Fabre a sosit în ţară, se făcuse deja comanda Potez XV, iar d-l Fabre ştia bine aceasta căci urmărea cu interes şi pasiune lucrările comisiunei.

Iată primul său gest, care-l clasifică.

UNDE SE VAD URECHILE D-LUI FABRE

In 1924, insuccesul comandei Siskin şi moartea majorului aviator Sănătescu, obligă Aeronautica să caute noi avioane.

Pe acea vreme se depune la autoritatea de resort o ofertă extrem de avantajoasă a uzinelor Nieuport cari, pe atunci, scoteau cele mai bune avioane de vânătoare, ieftine şi repede livrabile.

Oferta sosise direct, fără intermediar.

Nu este luată în consideraţie, iar discuţia asupra avioanelor se face pe baza unei note fabricată în Bucureşti şi în care avioanele Nieuport erau cotate mult mai scump, enorm de mult, şi cu un termen de livrare inacceptabil.

Nota, făcută în pripă, este apocrifă, deşi poartă semnătura unei persoane oficiale.

Cine este autorul?

CINE?

Cine, din cercurile Legaţiei Franceze, a avut interes să desavantajeze avionul Nieuport, ca preţ şi termen de livrare şi să avantajeze avionul „Spad" mult inferior şi respins de serviciile technice franceze.

Rezultatul pentru noi a fost chestiunea Fokker, avioanele franceze fiind respinse.

Eşecul comenzii Fokker, ne obligă să căutăm iarăşi avioane de vânătoare.

Comanda se face de Tancred prin surprindere, fără a fi consultate autorităţile de resort.

Cine a împins „Spadurile" nereşite înainte?

Cine contribue la compromiterea industriei aeronauticei franceze prin produsele submediocre impuse, pe căi ascunse, pieţii noastre?

Evident cine reprezintă aceste produse.

UNDE D. FABRE ŞI DA ARAMA PE FAŢA

Se constituie I. A. R.

Aici d-l Fabre îşi dă arama pe faţă şi apare în actul constitutiv al Societăţii ca reprezentant autorizat al produselor de care vorbeam mai sus.

Casele Lorraine-Dietrich şi Spad Blériot dau procură legalizată d-lui Fabre ca să le reprezinte la constituirea societăţii şi în consiliul de administraţie, punându-i astfel la dispoziţie reprezentarea a aproape o jumătate din capitalul I. A. R.

Actul constitutiv al Societăţii îl consacră cavaler al industriei aeronautice.

Consacrarea este întărită oficial prin contractul ce leagă Statul Român de interesele societăţii, purtând semnătura Constantineştilor (+ Porcu şi Tancred) şi prin punere de deget şi a generalului Mărdărăscu. Cărdăşia era deja stabilită.

ŞI INCEP AFACERILE

O dată ieşit în vileag, d. Fabre îşi reduce barba la dimensiunile unei „royale" din bătrânetă cum o avea, nu fără a avea, nu fără a trece prin forme vegi Henry IV şi Francois I-er.

De aici începe activitatea serioasă.

Iată-l bombardat în acelaş timp Administrator delegat şi Director general în ciuda statutelor, reprezentant al caselor Lorraine şi Blériot în ciuda intereselor aviaţiei şi Consilier technic la I. A. R. în ciuda cinstei curente, chiar şi la oameni cari nu poartă Crucea Legiunei de Onoare.

De data aceasta şi-a lăsat la o parte barba, mustaţa şi roşiţa.

RABEVEL

xox

Procesul studentesc

Cluj, 2. — Procesul celor 30 de studenţi arestaţi la Consiliul de războiu din Cluj, continuă şi pronunţarea sentinţei se va face ... Vineri noaptea.

Până în prezent au vorbit d-nii avocaţi dr. Dunca, Stătescu Angelo, Beleuţă, Noveanu, dr. Giurgiu, colonel Brândusa, Tudose Popescu, Vidieanu, Medrea, Dumitru Ioan, Ilarie Popescu, Vladimir Nicoara, Valeriu Pop, dr. Cristea, d-na dr. Bratu şi Traian Gherman.

Cu toţii accentuează nevinovăţia studenţilor arată importanţa mişcărilor tineretului universitar şi apelând la sentimentul de dreptate al consiliului cer achitarea acuzaţilor.

După masă urmează să vorbească încă din partea apărării d. prof. universitar I. C. Cătuneanu şi alţi câţiva apărători.

Sentinţa

Cluj, 3. — Consiliul de răsboiu din Cluj, judecând procesul devastărilor dela Oradea Mare şi-a pronunţat sentinţa scoţând de sub acuzare opt studenţi şi două studente, achitând pe Diaconescu Gheorghe, Vasile Cotruş, Ion Moldovanu şi Alexandru Keresturi Olteanu, scriitor urgur şi condamnând pe studentul Nicoară la o lună închisoare. Iosef Popea, Gheorghe Călugăru, Constantin Creţu la câte 15 zile închisoare.

Au fost condamnaţi în lipsă la şapte luni închisoare patru studenţi ce nu s'au prezentat la judecată.

xox

Industriaşii renunţă la brevetele de industrie

TIMIŞOARA, 3. — Criza economică atinge culmi nebănuite. Zi de zi greutăţile se înmulţesc. După statisticile întocmite, în timp de 15 ani industriaşii timişoreni n'au renunţat la atâtea brevete de industrie ca anul trecut. La 1 Ianuarie 1927 au fost în Capitala Banatului 2699 industriaşi. In decursul anului au renunţat 320 industriaşi la brevetele lor, ceiace reprezintă 10 la sută din industriaşi. Numai în ultimele două luni au renunţat 30 de industriaşi la brevete din imposibilitatea de a suporta sarcinile publice.

Papagalul Alb

-- MARE ROMAN AL CAPITALEI --

de PETRE CRAIU şi TODRY

CAPITOLUL V (24

CAPCANA SPIONILOR

— Uitam ceva... Aceasta e pentru tine, Charles! In cutiile mele cu bijuterii, am găsit inelul acesta, care a fost al mamei, cadou dela mama ta. L-a purtat până la moarte... Cred că ţi-ar fi o amintire preţioasă, pentru tine!... Ştiu că mama ta nu l-a scos de pe deget, tot timpul cât a fost în pension până când s'au despărţit şi când şi-au schimbat atunci, amândouă câte un inel... La revedere.

Uşa maşinei sună trântită. Scarlat Stroescu rămase cu micul scrin al inelului, în mână. Apăsă butonul şi îl deschise. Un splendid briliant!

Nu-şi imagina că Nadia Spalaicovna, mintise dela început şi până la sfârşit, şi că dându-i inelul acesta sub pretexul unui suvenir în memoria Odettei Stroescu, o făcuse ca să-i scape sub o formă elegantă, de neagra purea în care îl ştia de când l-a cunoscut. Nu bănuia aceasta — şi totuşi făcu exact ceea ce gândise Nadia. Adică sări într'o maşină, se opri la cel dintâi bijutier şi ceru să-i evalueze — află că preţuia peste cincisezeci de mii de lei. De aci merse la ovreiul lui şi îl amanetă pentru douăzeci de mii. Era fericit, cum nu mai fusese de mult... Avea bani în buzunar. Nadia revenise la el. Joi seara se anunţa delicioasă... Trecu la Club, până la cinci să joace un bridge, cu amicul Gaetan şi cu ceilalţi buni camarazi ai zilelor şi nopţilor pierdute.

*

In noaptea de joi, toate ferestrele la casa generalului Lascăr Stroescu erau scufundate în întuneric.

Acceleratul de Chişinău îl ţului. ducea pe general şi toată suita lui, spre frontiera Nistrului. Nu avea de unde să ştie generalul, că în acelaş tren, în alt compartiment, doi oameni, cu înfăţişare de negustori inofensivi, îl însoţeau în slujba sovietelor, pas cu pas; şi că în aceeaşi vreme alţii îl pregătesc o perchiziţie radicală a casei, introduşi de însuşi copilul lui.

O maşină se opri la colţul străzii: maşina Nadiei Spalaicovna. Din ea sări Scarlat, întinzând mâna femeii să o sprijine la coborît.

Scarlat răsuci cheia pe ţi, Nadia îl trase atât de repede şi frioasă, încât nu mai avu timp să o închidă. De altfel de ce ar închide-o? Acelaş lucru se întâmplă cu uşa dela intrare. Era atât de nerăbdătoare Nadia să ajungă mai repede în camera lui!

Abia au intrat — şi altă maşină s'a oprit, din care n'a coborît încă nimeni. Aşa era consemnul: până ce nu apare ea la fereastra luminată, casa nu e încă liberă pentru dânşii!...

Scarlat şi Nadia urcară scările, pătrunseră în holul de sus.

— Vrei să-ţi arăt întâi camera mamei? întrebă Scarlat. Au rămas toate lucrurile cum le-a lăsat ea... E singura delicateţă pe care pot să i-o recunosc tatei...

— Nu. Mai târziu... Vreau întâi să văd camera ta... Aci e biroul? întrebă, arătând o uşă masivă de stejar.

— Biroul e jos, în dreapta.

— Sest! vorbeşte mai încet, spuse Nadia. Să nu se deştepte ordonanţele!

— Nicio grijă de asta, dragă Nadia. Dorm tun, ca orice ordonanţă română. Camera lor e lângă bucătărie. Când lipseşte Papa, nici nu mai dau prin casă.

Aceasta mai cu seamă voia să o ştie Nadia Spalaicovna căci tot interesul era ca operaţia lor să rămână ignorată de însuşi generalul. Să nu lase urme că i-a cercetat cineva hârtiile şi să nu existe nici o bănuială, că ochi indiscreţi ai interesaţi au parcurs planurile cele mai tăinuite ale oastei. Altfel, la cea mai mică bănuială, planurile ar fi refăcute şi totul ar rămâne de reluat de la început.

Camera lui Scarlat era mică şi într'o mare desordine, chiar acum, când şi-o pregătise, dragă Doamne, pentru mult aşteptata lui dragoste.

Dar Nadia păru încântată de tot ce vedea!... Divanul, pernele româneşti, pânzele, mica bibliotecă — portretul Odettei Stroescu. Totul provoca exclamaţii de încântare.

Scarlat era fericit.

— Aşa dar aci trăeşti, tu, mon gosse! Şi ce citeşti? luă o carte Nadia şi o răsfoi.

— Gide... Coryndon.

— Să lăsăm astea, Nadia! o rugă nerăbdător Scarlat. Stai aci lângă mine; desbracă blana, scoate pălăria... Până la şase mâine dimineaţa, eşti prizoniera mea...

Nadia se desbrăcă docilă, aruncă pălăria, se aşeză pe divan lângă Scarlat, cuprinzându-i gâtul cu braţul şi sărutându-i apăsat gura. Mult, mult, până când toate jucară înaintea ochilor şi măiniile lui Scarlat Stroescu începu să smulgă nervos veşmintele femeii.

— Dacă ai şti, cum te iubesc de altfel, acum Charles!... suspină Nadia, ajutându-i să-şi descopcieze nasturii şi să lepede rochia.

Scarlat îi muşcă buzele. Îi muşcă sânii. O voi goală şi îşi plimbă gura dealungul trupului sculptural să o înfioare de spasmul voluptăţii, cu cele mai intime desmierdări. Nadia se lăsă, pasivă, cu aceeaşi resemnare din totdeauna, de când se învăţase să-şi domine repulsia, dându-se bărbaţilor pentru care nu avea decât dispreţ, scârbă sau milă — în afară de unul singur, unicul, stăpânul.

După un sfert de oră, Nadia ceru lui Scarlat să-i toarne un pahar de Porto, din sticla pregătită la căpătâiul lor. Bău jumătate de pahar, îl rugă să caute în poşeta ei o batistă — şi cât timp Scarlat era cu spatele întors, presără un praf alb în restul paharului, îl clăti şi îl invită:

— Tu, nu vrei să bei după mine? Să-mi ghiceşti gândurile?

Ii întinse paharul. Scarlat îl sorbi până la fund.

— Are un gust ciudat... spuse Scarlat. Iartă-mă că nu ţi-am putut oferi ceva mai bun. Dar toate vinurile acestea streine, sânt falsificate... Trăim secolul erzaţului.

— Dimpotrivă, eu îl găsesc delicios, declară Nadia. Aşa. Acum vino şi te culcă lângă mine, să-ţi simt capul pe sânul meu.

Scarlat se lăsă alintat şi legănat, la sânii goi ai femeii. O toropeală irezistibilă şi inexplicabilă îi apăsa greu pleoapele. Luptă cu somnul, dar somnul birui.

— Charles! îl chemă uşor femeia, să se convingă că a adormit. Charles!

Il scutură. Capul lui Scarlat Stroescu lunecă de pe sânii femeii, alături, cu faţa în sus şi cu o paloare de mort.

Femeia sări în picioare. Ştia acum că Scarlat va rămâne cinci ceasuri în nesimţire. Îşi trase rochia în grabă şi ridică colţul stolului, arătându-se în fereastra luminată şi făcând un semn de cruce, cu tăiţeşul palmei, spre întunericul de afară.

Pe urmă, părăsi camera şi ieşă în întâmpinarea celor de jos.

Cinci ceasuri erau ei stăpâni, în casa generalului Lascăr Stroescu.

(Continuare în No. viitor)

ULTIMA ORA

Naţional-ţărăniştii şi legea cultelor

Şi ortodocşii şi uniţii din Ardeal sunt în plină agitaţie

Unul din principalele puncte desbătute în ultimele şedinţe ale Sfatului parlametar naţional-ţărănist, a fost atitudinea partidului faţă de legea cultelor.

Chestiunea aceasta nu s'a discutat până acum în chip oficial, în sânul partidului naţional-ţărănesc, situaţia fiind extrem de delicată, de oarece după cum am arătat şi în alte rânduri, cadrele ardeleneşti ale naţional-ţărăniştilor sunt compuse astăzi, în mare majoritate, de uniţi.

D-nii Iuliu Maniu, Vaida-Voevod, Ştefan Ciceo Pop, Mihai Popovici, Aurel Vlad, etc. sunt uniţi, — pe când toţi regăţenii, basarabenii şi bucovinenii sunt ortodocşi.

Din această pricină, chestiunea atitudinii partidului faţă de legea cultelor, nu s'a pus până ce nu s'a găsit la olaltă şi parlamentarii uniţi şi cei ortodocşi, — ceeace s'a întâmplat în ultimele consfătuiri, ce s'au ţinut săptămâna aceasta la Bucureşti.

ACORDUL ESTE COMPLECT

Contrar insinuărilor unor cercuri guvernamentale, s'a stabilit un acord complect asupra acestei chestiuni între toţi fruntaşii naţional-ţărăniştii.

***Ca partid, naţional-ţărăniştii nu vor lua nici o atitudine faţă de legea cultelor,* adică nu vor îmbrăţişa nici cauza bisericei ortodocse, nici a celei unite.**

In schimb, diverşi parlamentari din opoziţie, şi dintr'o confesie şi din cealaltă, vor ataca violent legea d-lui Lapedatu. Este interesant de reţinut cu acest prilej, că vor vorbi împotriva legii cultelor şi mulţi naţional-ţărăniştii ardeleni ortodocşi, ca de pildă deutaţii Sever Bocu, Ghiţă Pop şi părintele Gaspar.

Naţional-ţărăniştii ardeleni şi bănăţeni, revin în Cameră abea la 15 Martie şi se crede însă că legea cultelor va fi reţinută mult la Senat, unde se pregătesc desbateri furtunoase.

FIERBEREA DIN ARDEAL

Parlamentarii naţional-ţărănişti din Ardeal afirmă că peste munţi, fierberea provocată de legea cultelor este extraordinară.

D-l AL. LAPEDATU

Nici ortodocşii, nici uniţii — vorbim de straturile adânci ale populaţiei — nu sunt mulţumiţi de prevederile legii şi pe alocurea chiar, — de pildă, într'un judeţ din nordul Ardealului, — campania împotriva legii d-lui Al. Lăpedatu este dusă de ortodocşi şi uniţi, împreună.

Lupta religioasă se dublează fireşte şi de lupta politică chiar în sânul organizaţiei liberale din Ardeal, unde situaţia d-lui Al. Lăpedatu pare să fi devenit şubredă.

Dealtfel, chiar în Parlament, se vor produce — aşa cum am mai anunţat — atacuri împotriva d-lui Al. Lăpedatu, pornite de deputaţi şi senatori liberali ardeleni.

LYNX

Ce conţine raportul „siringilor"

Guvernul alarmat de concluziile comisiei. 140 milioane le „sperţ"? Viteza orânduirii marelui gheşeft

Eri după amiază s'au întrunit la Cameră membrii comitetului delegaţilor însărcinaţi să cerceteze cazul furniturii suspecte a medicamentelor în comptul planului Dawes.

Gravele acuzaţii aduse de d. ministru Inculeţ în şedinţa Camerii, au avut de urmare instituirea acestui comitet, ale cărui cercetări s'au tărăgănit atâta vreme.

D. deputat Al. Ionescu raportorul comitetului a înmânat d-lui N. N. Săveanu, textul pe şease pagini al raportului ce cuprinde concluziile trase din cercetarea actelor şi dosarelor furnizate de ministerul sănătăţii.

EZITARI

D. preşedinte al Camerii a luat să studieze acest raport şi va lua contact cu primul ministru asupra consecinţelor ce trebue să tragă Adunarea deputaţilor din raportul prezentat.

Ştiri din sursă guvernamentală arată că primul ministru nu vede posibil ca în situaţia politică de azi Camera să tragă concluzia logică: adică citarea învinuiţilor în faţa comisiei de anchetă parlamentară.

CU VITEZA MAXIMA

Raportul d-lui Al. Ionescu, insistă în deosebi asupra suspectei iuţeli cu care această afacere s'a trecut prin toată filiera administrativă, când toată lumea ştie cât timp se pune la noi chiar în rezolvirea celor mai urgente chestiuni.

La 4 Aprilie 1927 consiliul de miniştri sub prezidenţia generalului Averescu decide să se cumpere de 14 milioane mărci aur material sanitar şi farmaceutic în comptul despăgubirilor se ne datore Germania conform planului Dawes.

D. AL. IONESCU-TRAMWAY

Consiliul de miniştri indică ministerului sănătăţii să ceară oferte dela casele germane serioase-furnizoare de materialele necesare — şi apoi să se facă referatele respective

La 12 Aprilie ministrul sănătăţii de pe atunci, părintele Lupaş face referatul arătând că s'au prezentat 5 oferte a caselor Inak, Damis şi Hertz, Richter, etc.

Ministrul Lupaş opiniază că cele mai avantajoase oferte sunt ale primelor două case şi care să se dea acestora întreaga furnitură de 14 milioane mărci aur adică peste opt sute milioane lei.

PARINTELE LUPAŞ LA PARIS

Consiliul de miniştri decide la 14 Aprilie să accepte contractarea prin bună învoială cu cele două case şi stabileşte în aceiaşi zi prin jurnal aparte, condiţiile, garanţie, etc.

La 16 Aprilie Ministerul Sănătăţii încheie contractul cu cele două case şi trece peste supra ofertele a două din casele indicate în primul referat către prezidenţia consiliului cari insistau asupra enormei diferenţe de preţuri, în desavantajul statului, între ofertele acceptate şi cele înlăturate.

La 29 Aprilie ministrul Lupaş se duce personal la Paris să se intereseze să treacă contractele prin comisia de omologare. La 30 Aprilie contractul intră în desbaterile acestei comisii.

Cu care prilej delegatul Germaniei protestează împotriva acestor contracte şi spune că ele nu au aprobarea oficialităţii germane.

PUTERI OCULTE

Demersuri precise în acest sens se fac la Bucureşti şi la începutul lunei Mai primul ministru de atunci, generalul Averescu, telegrafiază delegaţilor români ataşaţi pe lângă comisia din Paris să suspende lucrările pentru omologarea contractului.

Delegatul României d. Zănceanu cere precisiuni preşedintelui consiliului şi-l întreabă dacă să retragă cu totul contractele din desbaterile comisiei, sau numai să suspende temporar lucrările.

La care d. general Averescu răspunde că suspendarea e provizorie.

La 1 Iunie d. subsecretar de stat Manoilescu telegrafiază să se omologheze contractele bucucaşe şi la 3 Iunie ele sunt omologate exact în ajunul căderii dela putere a guvernului Averescu.

Demersurile ulterioare făcute de guvernul următor au rămas zadarnice, contractele căpătaseră forma definitivă.

In raport nu sunt trecute fireşte motivele cari fac guvernul să aducă atât de precise acuzaţii.

Cert e că unul din membrii comitetului reunit ieri, ne-a comunicat că suma la care se cifrează comisionul dat de casele furnizoare e de una sută patruzeci milioane lei, la o furnitură de 800 milioane!

Ni s'au dat şi nume dintre fericiţii beneficiari, nume pe care nu avem căderea să le înregistrăm până dovezile precise nu vor fi cercetate de comisia parlamentară de anchetă ce urmează să se constitue ca o consecinţă a raportului înmânat ieri preşedintelui Camerii.

Comisia se va compune cu delegaţi ai tuturor grupărilor din parlament, proporţional cu numărul mandatelor fiecărui partid.

Ezitarea guvernului, consistă în faptul că referatul ministrului sănătăţii, pentru aprobarea ofertei, e semnat şi de generalul Averescu şi ar fi o chestiune extrem de gingaşă de a chema în faţa unei comisii de anchetă, un general, fost de două ori prepedinte al consiliului.

In orice caz, o decizie se va lua probabil în şedinţa de Luni a Camerii.

I. VOLNA

Ungaria şi propunerea României

Geneva, 3 (Rador). — Comunicatul dat presei ungare, în legătură cu propunerea d-lui Titulescu şi prin care s'a afirmat că Ungaria ar datori României numai o despăgubire de 11 milioane coroane aur, a provocat mare uimire la Geneva. Cercurile Ligei Naţiunilor au remarcat că Ungaria confundă sumele datorite pe răstimpul moratoriului cu însăşi datoria de reparaţiuni, fixată conform tratatului dela Trianon. Prin art. 11 al convenţiunei din 11 Martie 1922, la care România a aderat altăuri de Marea Britanie, Franţa, Italia şi celelalte State aliate, s'a stabilit că minimul reparaţiunilor austro-ungare este totalul bunurilor cedate, plus datoriile de liberaţie, plus o sumă de şease miliarde coroane aur.

Această punere la punct este necesară, declară cercurile competente, deoarece Ungaria în loc să manifeste recunoştinţă pentru faptul că i s'a acordat un moratoriu de 20 ani, confundă în mod voit moratoriul cu stingerea datoriei.

Chestiunea Adigelui de sus

Declaraţiile d-lui Mussolini

Roma, 3 (Rador). — D. Mussolini a făcut azi la Camera o declaraţie importantă, drept răspuns la interpelările deputaţilor Sansanelli, Fellizzal, Starace şi alţii, relativ la chestiunea Adigelui de sus. D-sa a spus că răspunde puţin cam târziu interpelărilor făcute, deoarece d-sa a ţinut să citească mai întâiu, după notele stenografice, discursul ţinut în Consiliul naţional austriac. Apoi d-sa a voit să aibă o întrevedere cu reprezentanţul Italiei în Viena, spre a se edifica asupra stărei de spirit din Austria, precum şi asupra reperaţiunilor discursului. In fine, d-sa a voit să lase un răstimp, spre a se clarifica atmosfera, pericolul nefiind imediat. Italia, a continuat d. Mussolini, este un stat mare, politicește unitar, atât din punct de vedere etnic, cât şi omogen, compact, ordonat, aşa cum nu este un alt stat în Europa. Italia azi este un mare popor, având mai mult de 50 de milioane de oameni, dintre care aproape 42 de milioane, trăesc în peninsula italică. Aceşti oameni, oţeliţi de fascism, au nervi solizi, vorba scurtă şi ştiu să reziste. Austria este ceeace este.

M'am întrebat a spus d. Mussolini, dacă trebuie să răspund, şi dacă nu intervenea în discuţie Cancelarul, adică şeful guvernului austriac, om eminent din multe puncte de vedere, nu a-şi fi luat act de exerciţiile oratorice anti-italiene şi antifasciste, ale Consiliului naţional austriac. Voiu vorbi deci, calm şi fără echivoc, aşa cum ne este obiceiul, adăogând că este ultima oară că voiu vorbi de această chestiune. Data viitoare, voiu lăsa să vorbească faptele. Scriu un capitol de istorie, nu pentru Italieni, cari cunosc această istorie, ci pentru lumea care nu o cunoaşte sau a uitat-o.

D. Mussolini îşi va continua discursul său în şedinţa de azi după amiază.

STIRI POLITICE

Abţinerea naţional-ţărăniştilor dela serbările Unirii

Guvernul este foarte îngrijorat de hotărârea naţional-ţărăniştilor, de a se obţine dela serbările Unirii, care urmează să aibă loc la sfârşitul lui Aprilie.

Dacă pentru Basarabia şi Bucovina, guvernul va recurge la surogatele respective Inculeţ şi Nistor, nici d. Duca, nici d. Vintilă Brătianu nu văd cum s'ar putea serba Unirea Ardealului fără d-nii Iuliu Maniu, Vaida Voevod, St. Ciceo Pop, etc.

Cum o amânare a serbărilor saŭ o renunţare la ele ar însemna o înfrângere catastrofală pentru guvern, încurcătura cercurilor conducătoare liberale este mare.

Abţinerea hotărâtă de naţional-ţărăniştii este o lovitură grea, ce se dă guvernului, mai cu seamă în situaţia actuală.

xox

D. Vintilă Brătianu şi averescanii

Destăinuirile noastre de ieri asupra schimbării atitudinii d-lui Vintilă Brătianu faţă de averescani au provocat multă surprindere, mai ales în cercurile liberale, care ştiau că primul-ministru a fost şi a rămas întotdeauna un adversar al d-lui general Averescu.

Informaţiile complimentare, prinind în special motivele, pentru care d. Vintilă Brătianu se opune astăzi unui eventual guvern naţional-ţărănist, au convins însă pe toţi că, în adevăr, şeful partidului liberal este dispus, în situaţia actuală, să accepte o soluţie averescană.

E de remarcat — cu acest prilej — că liberalii uită tot ce s'a schimbat în ordinea noastră constituţională şi cred că mai pot dicta succesiunea.

E un punct de vedere, care pune Regenţa într'o situaţie, cel puţin, bizară.

xox

Naţional-ţărăniştii la Galaţi

După cum am anunţat, sfatul parlamentar naţional-ţărănist s'a întrunit eri dimineaţă, la orele 11, sub preşedinţia d-lui Iuliu Maniu. S'a discutat asupra întrunirii dela Galaţi şi asupra viitoarei acţiuni în Parlament.

Cu trenurile de după amiază şi de seară, aproape toţi parlamentarii naţional-ţărăniştii, în frunte cu d. Iuliu Maniu au plecat la Galaţi.

Se prevede că întrunirea de azi va avea mari proporţii, cu toate ingerinţele administrative, pe care le-a denunţat d. D. R. Ioaniţescu, în şedinţa de eri a Camerei.

D. Ion Mihalache şi legea standardizării

In şedinţa de eri a Camerei, a vorbit d. Ion Mihalache, în discuţia generală a legii standardizării.

Cuvântarea d-lui Mihalache a fost de o vehemenţă, neobişnuită pentru cadrul monoton în care s'a desfăşurat până acum discuţia acestei legi. D. Ion Mihalache a atacat cu violenţă întreaga politică agrară a guvernului, calificând proiectul de lege prezintat de d. Argetoianu drept un monopol al comerţului de cereale în favoarea instituţiilor bancare ale partidului liberal.

A sărit ca fript la acest usturător denunţ, Tancred Constantinescu, improcând cu scuipat pe stenografi şi pe vecinii săi de bancă, în cursul unor bălbăite întreruperi. Tărfa s'a simţit direct vizată şi — trebue s'o recunoaştem — pe drept cuvânt.

xox

Intrunirea liberală dela Deva

Azi are loc la Deva, o mare întrunirea liberală demonstrativă, la care lucrează de trei săptămâni d. Gh. Tătărăscu, şeful suprem al organizaţiei guvernamentale dela Hunedoara, şi d. senator Pompiliu Piso, şeful real al acestei organizaţii.

D. Tătărăscu anunţând că e în situaţia de a «aduce» lume multă, s'au deplasat şi câţiva miniştri. D-nii I. G. Duca, Dr. N. Lupu, Al. Lăpedatu, I. Nistor, I. Inculeţ au plecat la Deva, aseară la orele 8 şi 5. D. C. Dimitriu, care trebuia să plece şi d-sa, a renunţat în ultimul moment

Guvernul pune mari speranţe în această adunare, pe care o ţine în cinima Ardealului».

xox

Un interesant incident între d-nii Duca şi Madgearu

Un schimb de replici asupra chestiilor arzătoare la ordinea zilei, a avt loc eri, la începutul şedinţei Camerei între d-nii Duca şi Madgearu.

In cursul incidentului, s'au produs două declaraţii interesante. Una a d-lui Madgearu, care a desmiţit că naţional-ţărăniştii anunţă venirea lor la putere pe ziua de 1 Aprilie; a doua a d-lui Duca.

Fie că a scăpat o vorbă, trădând combinaţiile oculte, de care ne-am ocupat şi noi în ultima vreme, fie că a vrut să facă numai o butadă, aşa cum a şi întors-o după aceea, fapt e că d. Duca a afirmat, răspunzând d-lui Madgearu:

— In viitorul guvern, eu tot aci voi fi, dar nu ştiu dacă d-ta te vei mai afla acolo.

«Aci» înseamnă banca ministerială; «acolo», băncile opoziţiei. Ce a vrut să spună ministrul de interne? La care «viitor guvern» se refera?

Iată întrebările, cari au frământat eri culoarele Camerei.

xox

Alegerile generale în Franţa

Paris, 3 (Rador). — Consiliul de miniştri a decis definitiv ca alegerile legislative să aibt loc în ziua de 22 Aprilie.

Comuniştii masacrează populaţia în China

Londra, 3 (Rador). — Din Hankeouw se anunţă că numeroşi soldaţi licenţiaţi s'au întovărăşit cu membrii Uniunei comuniste şi au devastat şi masacrat localitatea Lei vang, pe care au distrus-o aproape cu totul. Locuitorii au fost chinuiţi în mod barbar, înainte de a fi omorâţi. Trei sute călugări budişti au fost închişi într'o mânăstire căreia co muniştii i-au dat foc. Toţi călugării au pierit în flăcări.

Comuniştii se retrag acum din provincia Hunan spre provincia Kvangsi.

xox

Funeraliile mareşalului Diaz

Roma, 3 (Rador). — Funeraliile Mareşalului Diaz, s'au făcut cu multă solemnitate. La trista ceremonie, au participat delegaţiile militare, înaltele autorităţi ale Statului, toţi în ţinuta de ceremonie.

Sicriul a fost transportat în bazilică, unde a avut loc o ceremonie religioasă. Aci va rămâne timp de 3 zile, expus, pentru ca poporul italian să poată aduce omagiile sale, marelui dispărut.

Şedinţa Micii Antante

Geneva, 3 (Rador). — Conferinţa regulată a Micii Antante va avea loc Duminică dimineaţa, când se va examina afacerea mitralierelor şi problema dezarmărei. După conferinţa Micei Antante, Comisiunea dezarmărei se va reuni pentru a-şi continua lucrările.

xox

Sovietele nu obţin credite în comerţ

Berlin, (Rador). — Incercarea delegaţilor sovietici de a obţine noui credite pentru exportul în Rusia a eşuat definitiv. Cercurile competinte s'au declarat categoric împotriva deschiderei unor noui credite. Negocierile comerciale care au loc actualmente la Berlin par compromise din această cauză. Se observă că exportul german în Rusia a înregistrat o continuă scădere în ultimii doi ani, deşi era favorizat printr'un acord comercial şi prin credite însemnate. In aceeaşi perioadă exportul din America în Rusia a făcut progrese neîncetate.

xox

Intrevederea Titulescu-Beneş

Paris 3 (Rador). — „Petit Parisien" anunţă că d. Titulescu va avea mâine Duminică o primă întrevedere cu ministrul de externe al Cehoslovaciei, d. Beneş, care fiind suferind de două zile nu părăseşte camera.

Destrămarea grupării averescane

D. C. Rădulescu-Motru denunţă caporalismul d-lui general Averescu

„Ştergeţi-mă din controalele regimentului partid"

Ceea ce trebuia să se întâmple, s'a întâmplat. Gruparea averescană începe să fie părăsită de fruntaşii cari nu înţeleg să urmeze pe d. general Averescu în drumul lui spre poarta liberalilor.

După consfătuirile ce-au avut loc între aceşti fruntaşi, e adevărat că, la un moment dat, s'a acreditat svonul că s'a ajuns la un deplin acord între d. general şi restul grupării. Iată însă că, pe ziua de ieri, a căzut ca o cărămidă (soarta grupării averescane e pendinte, totdeauna de cărămidă), demisia d-lui C. Rădulescu-Motru, profesor universitar, pe care o publicăm mai jos, fiind foarte concludentă pentru spiritul şi sbuciumările din această grupare.

Domnule General,

Prin scrisoarea mea din 23 Februarie a. c. vă arătăm că nu pot participa la campania de întruniri anunţată prin presă de partidul poporului, până ce nu sud de[illegible] d-voastră asupra

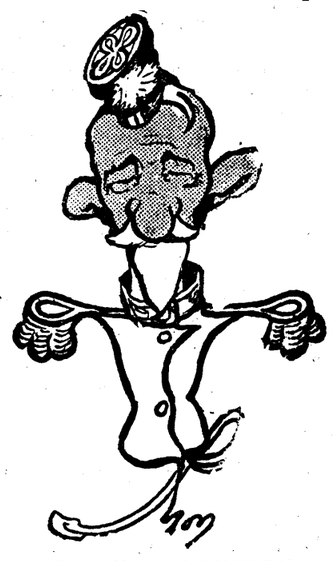

D. GEN. AVERESCU

modului cum se vor face alegerile viitoare pentru parlament; convingerea mea fiind, că alegeri fără libertate nu le mai poate face pe viitor, în România, decât un dictator, pe care eu nu-l văd, iau chiar dacă l'aş vedea nu l'aş arma. Ori şi ce încercare de a opri realizarea libertăţii de vot este o jignire adusă sentimentului public, şi ar avea drept rezultat să îndrepte massele electorale spre partidele de extrema stângă, aceea ce nu cred să fie spre binele Ţării, cu tot angajamentul ostentativ pe care şi-l iau unii de a fi straja neadormită întru apărarea ordinei de Stat. **D-voastră, mai bine de cât ori şi cine altul, ştiţi din împrejurările anului 1907 cât de neonorios este rolul de apărător al ordinei.**

«UN COMANDANT DE CAZARMA»

Scrisoarea era din partea mea un gest de sinceritate faţă de un şef de partid democrat (suntem botezaţi doar în partidul poporului); un şef pe care îl credeam, aşa cum îi plăcea lui adesea ori să să se întituleze, simplu preşedinte ales de comitetul central, din care aveam cinstea să fac parte.

Văd că m'am înşelat.

Rândurile mele n'au găsit pe şeful unui partid democrat, ci pe un comandant de cazarmă. Un subaltern al d-voastră îmi aduce la cunoştinţă că pe această scrisoare a fost pusă, conform regulamentelor militare, următoarea rezoluţiune: „NU ESTE IN TRADIŢIILE PARTIDULUI POPORULUI CA MEMBRII LUI SA PUNA CONDIŢII ŞEFULUI..

Foarte trist pentru partidul poporului, dacă după zece ani de existenţă a ajuns să aibă asemenea tradiţii autoritare.

«ŞTERGETI-MA DIN CONTROALE»

Eu nu m'am înregimentat la un regim de cazarmă, Domnule General, ci am venit să colaborez cu membrii unui partid, pe cari i-am crezut liberi pe voinţa lor. Păstraţi-vă tradiţiile de vechiu militar, iar mie redaţi-mi libertatea.

Daţi vă rog, cât mai urgent ordin subalternului d-voastră să mă şteargă din controalele regimentului-partid pe care îl comandaţi.

Prof. C. RADULESCU-MOTRU

Copie după scrisoarea adresată d-lui general Al. Averescu şeful Partidului Poporului.

Marele incendiu dela fabrica „Phoenix"

A ars sala maşinelor. Pagube de 60 milioane lei

Un mare incendiu a isbucnit aseară la ora 8 la fabrica de uleiuri vegetale „Phoenix", din Str. Spătarul Preda Nr. 8.

Flăcările au fost observate la subsolul halei maşinelor, situat la întretăierea şos. Viilor cu str. Spătarul Preda.

S'au anunţat imediat pompierii şi la incendiu au sosit toate posturile.

HALA MAŞINELOR IN FLACARI

Hala maşinelor este o clădire compusă din subsol, parter şi etaj. La parter se aflau conductele de alimentare ale celor patru motoare „Diessel", la parter motoarele şi la etaj acumulatoarele.

La orele 8 seara a luat foc nişte reziduri de motorină în apropierea conductelor de alimentare. S'a încercat înăbuşirea flăcărilor dar, a fost peste putinţă, căci focul a cuprins conductele şi ameninţa rezervoarele, cari se aflau sub pământ, unde erau depozitate şapte vagoane cu motorină.

La ora 10 seara s'au produs două explozii consecutive, cari au alarmat întregul cartier.

Flăcările au ajuns la tuburile cu aier comprimat din sala motoarelor, cari au făcut explozie.

CE A ARS ŞI CE S'A SALVAT

Clădirea cu sala motoarelor a fost distrusă de incendiu. Motoarele şi întreaga instalaţie din sala principală este distrusă.

Pagubele se cifrează la 60 milioane lei.

La incendiu au sosit reprezentanţii poliţiei şi ai parchetului, cari au deschis o anchetă, spre a stabili cauza incendiului.

S'au salvat două rezervoare cu oxigen şi vitriol, restul clădirilor şi un corp de casă, locuit de 15 familii. Fabrica „Phoinix" este proprietatea familii. Fabrica „Phoenix" este proprietatea şi Chrissoveloni.

FOCUL CONTINUA OPERA DE DISTRUGERE

La ora 2 noaptea, toate posturile de pompieri au fost retrase şi s'a lăsat la locul sinistrului, două cisterne automobile ca să vegheze, până ce flăcările vor consuma cele şeapte vagoane cu motorină şi cele două mii litri ulei, aflat în rezervoarele din imediata apropiere a halei maşinilor.

INSTITUT DE ARTE GRAFICE „RAMPA", STRADA SARINDAR, Nr. 7. — TELEFON 1/59

BCU Cluj / Central University Library Cluj